

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Oddlženie a jeho ekonomické dôsledky pre dlžníkov
Debt Relief Order and its Economic Consequences for Debtors

Študent:	Bc. Tomáš Majerčíak
Vedúci diplomovej práce:	doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Tomáš Majerčíak**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202T049 Účetnictví a daně**
Téma: **Oddlužení a jeho ekonomické důsledky pro dlužníky**
Debt Relief Order and its Economic Consequences for Debtors

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Oddlužení jako způsob řešení úpadku
  3. Ekonomický dopad oddlužení na dlužníka
  4. Vyhodnocení ekonomických důsledků oddlužení pro dlužníka
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratek
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona*. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7273-159-6.
MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávňáky*. 3. vyd. Praha: Linde, 2014. 496 s. ISBN 978-80-7201-939-7.
RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 2008. 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014
Datum odevzdání: 25.04.2015

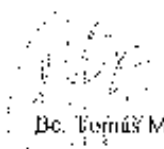
Ing. Jana Ilkaleová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Hluňáková
děkanka fakulty

Přetlasuji, že svou celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 21. 04. 2015

Bc. Tomáš Majerčík

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Oddlženie ako spôsob riešenia úpadku	8
2.1	Charakteristika insolvenčného práva	8
2.2	Úpadok.....	8
2.2.1	Platobná neschopnosť	8
2.2.2	Predĺženie	9
2.2.3	Hroziaci úpadok.....	9
2.3	Spôsoby riešenia úpadku	10
2.3.1	Konkurz	10
2.3.2	Reorganizácia	11
2.3.3	Oddlženie.....	13
2.3.4	Zvláštne spôsoby riešenia úpadku	13
2.4	Insolvenčné riadenie	14
2.4.1	Účastníci insolvenčného riadenia	14
2.4.2	Veritelia	14
2.5	Oddlženie.....	21
2.5.1	Charakteristika oddlženia	21
2.5.2	Kto môže vyriešiť svoj úpadok oddlžením.....	21
2.6	Proces oddlženia	24
2.6.1	Návrh na povolenie oddlženia	24
2.6.2	Zahájenie insolvenčného riadenia	25
2.6.3	Rozhodnutie o úpadku	27
2.6.4	Prihlasovanie pohľadávok	27
2.6.5	Schválenie oddlženia	30

2.6.6	Splnenie oddĺzenia a oslobodenie dlžníka od platenia pohľadávk	31
2.6.7	Oslobodenie od platenia záväzkov	32
2.6.8	Oddĺzenie manželov	33
3	Ekonomický dopad oddĺzenia na dlžníka	35
3.1	Možnosti prevencie proti predĺženiu	35
3.1.1	Finančné vzdelanie	36
3.1.2	Rodinný rozpočet	36
3.1.3	Poistenie proti platobnej neschopnosti	39
3.1.4	Konsolidácia pôžičiek	40
3.2	Zadĺženie domácností	41
3.2.1	Príčiny zadĺžovania	42
3.2.2	Skladba dlhu českých domácností	42
3.2.3	Dôsledky zadĺžovania	44
3.2.4	Spôsobý zadĺženia	44
3.3	Vývoj zadĺženosti	47
3.4	Vývoj oddĺzenia	49
3.5	Vplyv zadĺženia na oddĺženie	51
4	Vyhodnotenie ekonomických dôsledkov oddĺženia pre dlžníka	55
4.1	Formy oddĺženia	55
4.1.1	Oddĺženie formou plnenia splátkového kalendára	56
4.1.2	Oddĺženie formou speňaženia majetkovej podstaty	62
4.2	Iné spôsoby vymáhania pohľadávk od dlžníka	63
4.2.1	Exekúcia	63
4.2.2	Výkon rozhodnutia	65
4.2.3	Rozhodcovský proces	65

4.2.4	Inkasné agentúry	66
4.2.5	Firmy na vymáhanie pohľadávok	66
4.2.6	Mimosúdna dohoda	67
5	Záver	68
	Zoznam použitej literatúry	70
	Zoznam skratiek	73
	Prehlásenie o využití výsledkov diplomovej práce	
	Zoznam príloh	

1 Úvod

Úvery a pôžičky už sú dnes prirodzenou súčasťou života bežných ľudí. Už dlhodobo sa zvyšuje **zadlženosť** ľudí a domácností v Českej republike. Dôvody zadlžovania ľudí sú rôzne, predovšetkým ide o zadlžovanie kvôli obstaraniu vlastného **bývania** a kúpy nehnuteľností. Takéto zadlžovanie sa považuje za „zdravé zadlženie“ pretože životnosť takto obstaranej nehnuteľnosti je d'aleko vyššia ako doba splácania tohto dlhu.

Ďalší výrazný dôvod zadlžovania ľudí je zadlžovanie z dôvodu zvýšenia svojej súčasnej **spotreby**. Má to podobu rôznych spotrebiteľských úverov a pôžičiek, ktorých získanie je v dnešnej dobe veľmi jednoduché. Mechanizmus trhovej ekonomiky núti poskytovateľov takýchto pôžičiek v konkurenčnom boji zjednodušovať podmienky na ich získanie a tak sa takýmto spôsobom môže zadlžiť prakticky ktokoľvek. A ľudia týchto možností využívajú ale nie vždy to je správne.

Ľudia si často neuvedomujú všetky dôsledky a riziká vysokého zadlženia a ani nemajú vôľu sa o týchto veciach informovať. Zlá situácia vo **finančnej gramotnosti** ľudí v Českej republike zapríčiňuje, že množstvo ľudí sa bezdôvodne, nevýhodne a vo veľkom rozsahu zadlžuje. A to môže, spolu s neočakávanými udalosťami negatívne vplyvujúcimi na dlžníkovu finančnú situáciu zapríčiniť stratu jeho platobnej schopnosti.

A tak sa dlžník ľahko dostane do dlhovej pasce, ktorá vedie k insolvencii a úpadku. Najvhodnejšou formou ako úpadok bežného človeka riešiť je **oddlženie**. V priebehu posledných niekoľko rokov sa jeho využívanie veľmi rozšírilo a dnes je to už bežný proces riešenia svojich finančných problémov.

Cieľom tejto diplomovej práce je **zhodnotiť** postavenie a možnosti dlžníka v situácii, kedy sa ocitne v insolvenčnom riadení. Bude sa zaoberať ekonomickými dôsledkami oddlženia na dlžníka, rôznymi situáciami, ktoré pri oddlžení môžu nastať a ich možnými riešeniami.

V prvej kapitole bude pohľad na oddlženie v širšom uhle. Charakteristika insolvenčného práva ako takého, jednotlivé kroky a fázy insolvenčného riadenia a vymedzenie jeho účastníkov. So všeobecne platných zásad insolvenčného riadenia sa prejde na špecifické oblasti, ktoré sa týkajú oddlženia ako spôsobu riešenia úpadku.

V druhej kapitole bude priblížené oddĺženie, jeho jednotlivé typy a dopad oddĺženia na dlžníka z ekonomického hľadiska. Taktiež bude poukázané na konkrétne druhy a dôvody zadĺženia dlžníkov ktoré vedie k úpadku a oddĺženiu.

Posledná kapitola rozoberá vývoj zadĺženosti, oddĺženia a ich vzťahu v čase. Vyhodnocuje tak ekonomické dôsledky oddĺženia pre dlžníkov a navrhuje možné spôsoby prevencie k zabráneniu cesty dlžníka do úpadku. Okrem oddĺženia sú rozobraté aj iné, alternatívne spôsoby ako môžu veritelia od dlžníkov vymáhať nesplatené pohľadávky.

2 Oddĺženie ako spôsob riešenia úpadku

Slovo úpadok má podľa synonymického slovníka rôzne významy, medzi ktorými sú aj slová ako **bankrot** a **krach**. Avšak nikde nie je presne definované čo taký bankrot alebo krach znamená. Kde je hranica medzi fungujúcim podnikom a podnikom ktorý bankrotuje sa presne určiť nedá. Po dlhej úvahe je možné zistiť že to prakticky znamená situáciu keď už podniku nikto nepožičia aby mohol zaplatiť svojim veriteľom. Práve veritelia a teda subjekty, ktorým podnik dlží peniaze sú skupinou ktorej úpadok dlžníka ublíži. A preto sa nemožno čudovať ich snahe dostať z dlžníka čo najviac pre ich potrebu a minimalizovať tak škodu neúspechu dlžníka na seba.

2.1 Charakteristika insolvenčného práva

Preto existuje odvetvie práva, ktoré vzťahy dlžníka a jeho veriteľov upravuje a to insolvenčné právo. Insolvenčné právo chráni ako dlžníka tak aj jeho veriteľov. Dlžníka tým, že bráni veriteľom zhabať dlžníkovi aj to posledné a veriteľov bráni pred bezohľadnosťou iných veriteľmi, ktorým ide predovšetkým o ich vlastné pohľadávky.

2.2 Úpadok

Úpadok je zákonom presné vymedzenie stavu bankrotu alebo krachu dlžníka. V insolvenčnom zákone sú uvedené rôzne formy úpadku, či už zjavne existujúceho alebo skrytého.

2.2.1 Platobná neschopnosť

Z ustanovení §3 odst. 1 IZ je možné vyčítať definíciu jednej z foriem úpadku a to úpadok vo forme platobnej neschopnosti. Túto formu úpadku charakterizujú presne vymedzené znaky:

- dlžník má viac veriteľov,
- peňažné záväzky viac ako 30 dní po splatnosti,
- tieto záväzky nie je schopný plniť.

V zákone je jasne uvedené, že dlžník **musí** mať **viac veriteľov**, tzn. nestačí aby mal veľa záväzkov voči len jednému veriteľovi. Vzniká tu totiž priestor na účelové vytváranie podmienok na vznik úpadku a možnosť spôsobiť škodu dlžníkovi. Veriteľ ktorý má voči dlžníkovi jednu alebo viac pohľadávok po splatnosti môže danú pohľadávku rozdeliť, prípadne jednu z pohľadávok previesť na iného veriteľa, čím vzniká situácia že má dlžník viac veriteľov a tak sa dostáva do úpadku. Kvôli tomuto riziku IZ stanovuje, že za ďalšieho veriteľa sa nepovažuje osoba na ktorú už existujúci veriteľ previedol celú alebo len časť pohľadávky v dobe šiestich mesiacov pred podaním insolvenčného návrhu alebo začatím insolvenčného riadenia.

Dlžník nie je schopný plniť svoje záväzky ak spĺňa niektorú zo zákonom stanovených podmienok:

- zastavil platbu podstatnej časti svojich peňažných záväzkov,
- neplní záväzky viac ako 3 mesiace po ich splatnosti,
- nie je možné dosiahnuť uspokojenie niektorých splatných peňažných pohľadávok voči dlžníkovi výkonom rozhodnutia alebo exekúciou,
- nesplnil povinnosti predložiť zoznamy uvedené v §104 odst.1, ktorú mu uložil insolvenčný súd.¹

2.2.2 Predĺženie

Ďalšou formou úpadku upravenou v IZ je úpadok formou predĺženia. O predĺženie ide vtedy, keď má osoba viac veriteľov a ak jej splatné **záväzky** sú **vyššie ako** jej **majetok**. Do ocenenia dlžníkovho majetku sa zahŕňa aj očakávaný výnos z pokračujúcej podnikateľskej činnosti, ak možno príjem prevyšujúci náklady pri pokračovaní v podnikateľskej činnosti dôvodne predpokladať.

2.2.3 Hroziaci úpadok

Okrem vyššie uvedených foriem úpadku, pri ktorých sú presne vymedzené znaky podľa ktorých sa určuje či dlžník v úpadku je a či nie, existujú aj situácie pri ktorých nie je možné

---

¹ Zákon č. 182/2006 Sb. O úpadku a spôsoboch jeho řešení § 3 odst. 2

jednoznačne určiť či je dlžník v úpadku alebo nie. Je to najmä v počiatočných fázach úpadku a teda keď dlžník začne mať problémy s úhradami záväzkov a začnú sa predlžovať dátumy úhrad záväzkov. Nastane tak situácia že dlžník so zreteľom ku všetkým okolnostiam nebude v budúcnosti schopný plniť podstatnú časť svojich peňažných záväzkov. Dlžník tak môže už pred úpadkom uvažovať o podaní insolvenčného návrhu.

Včasným podaním insolvenčného návrhu a aktívnou spoluprácou s ostatnými veriteľmi sa zvyšujú šance na nelikvidačný spôsob riešenia úpadku tiež na jeho prekonanie. To často môže znamenať rozdiel medzi ukončením činnosti a jej pokračovaním.

2.3 Spôsoby riešenia úpadku

Do úpadku môže spadnúť akýkoľvek subjekt. V závislosti od druhu subjektu je potom možné vybrať z rôznych spôsobov akým bude jeho úpadok riešený. Tento výber vykonáva insolvenčný súd rozhodnutím o spôsobe riešenia úpadku. Tieto spôsoby upravuje insolvenčný zákon a sú nimi konkurz, oddĺženie, reorganizácia a zvláštne spôsoby riešenia úpadku.

2.3.1 Konkurz

Konkurz je spôsob riešenia úpadku s najširšou aplikovateľnosťou. Je ho totiž možné použiť na akýkoľvek subjekt ktorý sa nachádza v úpadku. Insolvenčný súd totiž rozhodne o riešení úpadku konkurzom automaticky v prípadoch, pri ktorých nemožno úpadok riešiť formou reorganizácie alebo oddĺženia.

Podstata konkurzu

Konkurz je likvidačný spôsob riešenia úpadku. Insolvenčný zákon síce vymedzuje len jeden prípad, kedy následkom konkurzu musí byť podnik zrušený a to zrušenie konkurzu pre nedostatok majetku dlžníka, no z charakteru samotného konkurzu vyplýva, že konkurz bez zrušenia podniku je v praxi skôr výnimkou.

Uspokojovanie pohľadávok veriteľov v konkurze sa robí formou speňaženia majetkovej podstaty dlžníka. Z tohto predaja plynúce peňažné prostriedky potom slúžia na pomerné uspokojovanie pohľadávok veriteľov. Toto speňaženie sa vykonáva rôznymi spôsobmi. Môže ísť

o dražbu, predaj mimo dražby (hlavne majetok s ktorým sa bežne neobchoduje) alebo o predaj hnutelných a nehnuteľných vecí podľa ustanovení Občanského súdného rádu o výkone rozhodnutia.

V prípade, že nedôjde k plnému uspokojeniu všetkých pohľadávok, tieto pohľadávky ani ich časti po skončení konkurzu nezanikajú, čo je hlavný dôvod prečo konkurz znamená prakticky zánik dlžníka.

Nepatrný konkurz

Inštitút nepatrného konkurzu slúži na zjednodušenie procesu konkurzu pre úpadok subjektov malého rozsahu. Insolvenčný zákon vymedzuje nepatrný konkurz pre dlžníkov ktorí nie sú podnikateľmi bez ohľadu na ich veľkosť. To znamená že nepatrný konkurz insolvenčný súd určí aj v prípade, keď bude zamietnutý dlžníkov (ktorý nie je podnikateľ) návrh na oddĺženie. V ostatných prípadoch súd skúma veľkosť obratu dlžníka a počet jeho veriteľov. O nepatrný konkurz podľa insolvenčného zákona ide v prípade úpadku dlžníkov ktorí nemajú viac ako 50 veriteľov a ktorých obrat za posledné účtovné obdobie predchádzajúce prehláseniu konkurzu nepresahuje 2 milióny korún.

Nepatrný konkurz sa riadi rovnakými pravidlami ako konkurz, len s určitými výnimkami. Tieto výnimky sú uvedené v § 315 insolvenčného zákona a ide najmä o ustanovenie zástupcu veriteľov na miesto veriteľského výboru, zrušenie nutnosti súhlasu insolvenčného súdu a veriteľského orgánu k vylúčeniu nedobytných pohľadávok a nepredajných majetkových hodnôt. Okrem týchto odchýlok môže insolvenčný súd určiť aj iné odchýlky od úpravy „veľkého“ konkurzu tak aby došlo k rýchlemu a tým aj hospodárnemu priebehu konkurzu.

2.3.2 Reorganizácia

Reorganizácia je špecifickým spôsobom riešenia úpadku. Je to **sanačná alternatíva** k likvidačnému konkurzu. Pri reorganizácii sa pohľadávky veriteľov uspokojujú postupne podľa splátkového kalendára pri zachovaní fungovania podniku. Tento splátkový kalendár nemusí mať podobu tradičného splátkového kalendára ako v oddĺžení. Spôsob vykonania reorganizácie sa určuje v reorganizačnom pláne, ktorý zostavuje dlžník.

Reorganizácia sa vykonáva rôzne, vždy v závislosti od konkrétneho prípadu a konkrétne kroky vykonávania reorganizácie nie sú zákonom dané. Avšak vo väčšine prípadov sa jedná hlavne o:

- reštrukturalizáciu pohľadávok,
- zmenu ich splatností prípadne ich výšky,
- predaj majetku dlžníka alebo
- obstaraním zdrojov financovania podniku.

Tento spôsob riešenia úpadku je vhodný najmä pre podniky, ktoré sú napriek problémom s plnením záväzkov naďalej schopné vytvárať ekonomickú hodnotu a teda ich finančné problémy sú skôr problémom manažmentu prípadne podmienok financovania. Tu by sa mohla urobiť myšlienka na vykonanie reštrukturalizácie v réžii dlžníka, keďže ide o kroky, ktoré tvoria základ fungovania podniku na trhu. No ak je dlžník už v insolvenčnom riadení, stráca možnosť manipulovať s majetkom podniku a vykonávať vyššie uvedené kroky. Všetky kroky už budú môcť byť realizované len v súlade s reorganizačným plánom a teda so súhlasom súdu, prípadne veriteľov.

Podmienky za ktorých možno riešiť úpadok reorganizáciou sú priamo uvedené v § 316 odst. 3, 4 a 5. IZ v nich hovorí že reorganizáciou možno riešiť úpadok len osôb ktoré sú podnikateľmi s výnimkou právnickej osoby v likvidácii alebo obchodníka s cennými papiermi alebo komoditami.

Ďalej tieto ustanovenia obsahujú aj obmedzenie minimálnej hranice veľkosti dlžníka. Určuje túto hranicu ako ročný **obrat** vo výške **50 miliónov korún** alebo zamestnávanie v pracovnom pomere aspoň **50 zamestnancov**. Tieto hranice však nie sú neprekonateľné, a aj menšie podniky môžu svoju nelichotivú situáciu riešiť pomocou reorganizácie. Ak totiž podnik podá s insolvenčným návrhom (alebo do 15 dní od rozhodnutia o úpadku) aj reorganizačný plán prijatý zaistenými aj nezaistenými veriteľmi aspoň polovičnej výšky všetkých pohľadávok, súd túto reorganizáciu povolí.

Reorganizácia je zložitým a so všetkých spôsobov riešenia úpadku asi najnáročnejším spôsobom. Je to dlhotrvajúci proces, ktorý je riskantný a nie vždy sa môže dostať do úspešného

konca. Neúspešná reorganizácia ako sanačný spôsob riešenia úpadku je logicky konkurz ako likvidačný spôsob. Do konkurzu môže dlžník spadnúť z reorganizácie v prípadoch určených zákonom a to napríklad na podnet samotného dlžníka, nesplnení administratívnych alebo finančných povinností alebo skončením podnikateľskej činnosti dlžníka. Reorganizácia je spôsob riešenia úpadku pre dlžníka prínosný a dobrovoľný a preto je nutnou zložkou procesu reorganizácie aj dlžníkova vôľa procesom reorganizácie prejsť.

2.3.3 Oddĺženie

Oddĺženie je spôsob riešenia úpadku, ktorý sa týka nepodnikajúcich osôb. Ide o sanačný spôsob, pri ktorom sa pohľadávky veriteľov uspokojujú splátkovým systémom alebo z majetku dlžníka. Po splatení určitej časti pohľadávok veriteľov IZ za istých podmienok umožňuje oslobodenie dlžníka od platenia ostatných neuhradených záväzkov.

Problematika oddĺženia bude podrobne rozobratá v kapitole 2.5.

2.3.4 Zvláštne spôsoby riešenia úpadku

Okrem predchádzajúcich bežných spôsobov riešenia úpadku, existujú aj výnimočné spôsoby. Tieto spôsoby sa týkajú finančných inštitúcií ako sú banky, sporiteľne alebo poisťovne. Už existencia týchto subjektov je upravovaná špeciálnymi zákonmi a podmienkami takže je logické predpokladať že aj ich úpadok bude upravený nad rámec základných situácií. Tieto spoločnosti disponujú množstvom prostriedkov a majetkom tretích osôb a preto je ich prípadný úpadok nutné riešiť obzvlášť citlivo najmä voči týmto tretím osobám. V IZ je úpadok týchto osôb upravený v hlave IV.

2.4 Insolvenčné riadenie

2.4.1 Účastníci insolvenčného riadenia

Za účastníkov insolvenčného riadenia IZ považuje dlžníkov a veriteľov, ktorí uplatňujú svoje právo voči dlžníkovi, prípadne aj štátne zastupiteľstvo. Postavenie každého účastníka je v insolvenčnom riadení rôzne a závisí od konkrétnej situácie.

2.4.2 Veritelia

Účasť veriteľov v insolvenčnom riadení závisí od jeho pohľadávok voči dlžníkovi v úpadku. Veriteľ svoju účasť začína **prihláškou pohľadávky**. Prihláška sa podáva v predpísanej forme na verejne prístupnom formulári. Prihlasovanie pohľadávok prebieha v lehote ktorú určuje insolvenčný súd. Pri oddĺžení ide o 30 dní od rozhodnutia úpadku, prípadne môže veriteľ prihlášku pohľadávky podať už pred rozhodnutím a to od už od zahájenia insolvenčného riadenia.

Veriteľmi v insolvenčnom riadení môžu byť rôzne osoby, banky, poskytovatelia pôžičiek ale aj bežné predajne poskytujúce predaj na splátky, leasingové spoločnosti ale aj štát. Tieto spoločnosti sú vo väčšine prípadov spoločnosti sídliace v Českej republike, no môže ísť aj o osoby zahraničné. V tom prípade sa použije ustanovenia § 426 a nasl. ktoré obsahuje že v prípade účasti zahraničnej osoby sa postupuje podľa priamo použiteľného predpisu práva európskych spoločenstiev. Jedným z takýchto pravidiel sa týka zverejňovania a informovania takýchto veriteľov, ktoré sa koná osobitným doručením oznámenia o zahájení insolvenčného riadenia dlžníka.

Veriteľské orgány

Veritelia v insolvenčnom riadení účinkujú v podobe veriteľských orgánov. Veriteľskými orgánmi sú schôdza veriteľov, veriteľský výbor, prípadne zástupca veriteľov.

Schôdza veriteľov

Schôdza veriteľov volí a odvoláva členov veriteľského výboru alebo zástupcu veriteľov a jeho náhradníkov alebo zástupcu veriteľov a tiež rozhoduje o tom, či ponechá vo funkcii dočasný veriteľský výbor. Schôdza veriteľov si môže vyhradiť čokoľvek, čo patrí do pôsobnosti veriteľských orgánov a ak nie je ustanovený veriteľský výbor ani zástupca veriteľov, vykonáva schôdza veriteľov aj ich pôsobnosť.

Zvoláva a riadi ju **insolvenčný súd** buď na návrh veriteľov, IS alebo z vlastnej iniciatívy a to najneskôr 30 dní od požiadania o jeho zvolanie ak nežiadali o neskorší termín. Právo zúčastniť sa schôdze veriteľov majú prihlásení veritelia, dlžník, IS a ak sa riadenia účastní tak aj štátne zastupiteľstvo. Ak má dlžník zamestnancov, tak má právo aj odborová organizácia ktorá u dlžníka pôsobí. To sa ale oddĺženia prakticky netýka.

Na schôdzi veriteľov môže byť riešený **len predmet konania**, ktorý bol uvedený v **oznámení o zvolaní schôdze**. Ak sú prítomní všetci veritelia, môžu sa uznieť aj na inom predmete konania.

O predmete konania sa rozhoduje hlasovaním. Podľa § 49 IZ sa vyžaduje k platnosti uznesenia schôdze veriteľov nadpolovičná väčšina hlasov prítomných alebo riadne zastúpených veriteľov počítaná podľa výšky ich pohľadávok, pričom platí, že na každú 1 korunu pohľadávky pripadá jeden hlas.

V prípade ak uznesenie veriteľov odporuje spoločnému záujmu veriteľov, môže ho insolvenčný súd zrušiť a to len na základe návrhu IS alebo veriteľa.

Veriteľský výbor

Veriteľský výbor sa ustanoví schôdzou veriteľov v prípade, že je prihlásených viac ako 50 veriteľov. Má 3 až 7 členov a rovnaký počet náhradníkov. Jeho úlohou je ochrana spoločného záujmu veriteľov a spolu s IS prispieva k naplneniu účelu insolvenčného riadenia. ide predovšetkým o

- dohliadanie na činnosť IS,
- poskytovanie IS podporu pri jeho činnosti,
- udeľovanie IS alebo dlžníkovi s dispozičnými oprávneniami súhlas k uzatváraniu zmlúv o úverovom financovaní.

Okrem toho veriteľský výbor:

- schvaľuje priebežne výšku a správnosť hotových výdajov IS a nákladov spojených s udržovaním a správou majetkovej podstaty,
- môže nahliadať do dlžníkovho účtovníctva alebo evidencie vedenej podľa zvláštného právneho predpisu,
- môže nahliadať do dlžníkových písomností v rovnakom rozsahu ako IS,
- plní úlohy stanovené IZ alebo uložené insolvenčným súdom,
- je oprávnený podávať insolvenčnému súdu návrhy týkajúce sa priebehu insolvenčného riadenia vrátane návrhov na uloženie procesných sankcií.²

Do doby, kým dôjde k ustanovenia veriteľského výboru a k potvrdení voľby jeho členov a náhradníkov, môže insolvenčný súd menovať dočasný veriteľský výbor. Ak v priebehu insolvenčného riadenia klesne počet členov veriteľského výboru pod 3, vykonáva jeho činnosť insolvenčný súd.

Členovia a náhradníci veriteľského výboru sú povinní pri výkone svojej funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedajú za škodu alebo inú ujmu, ktorú spôsobili porušením svojich povinností.

Veriteľské orgány ako také sa v insolvenčnom riadení prakticky **nevyskytujú**, a už vôbec nie v prípade riešenia úpadku oddĺžením. Na veriteľskú schôdzu sa veritelia nedostávajú vôbec. Možných príčin je viacero. Jednou môže byť nezrozumiteľnosť IZ a jeho nejasnosťou, prípadne nevedomosťou veriteľov o priebehu, povinnostiach a právach v rámci insolvenčného riadenia. Ďalšou príčinou môže byť malá miera uspokojenia ich prihlásených pohľadávok.

No napriek tomu že sa veritelia nezúčastňujú týchto schôdzí, prihlášky pohľadávok podávajú, takže tieto dôvody nebudú markantné. To znamená že hlavnou príčinou nezáujmu veriteľov o účasť vo veriteľských orgánoch bude ich presvedčenie o tom, že ich účasť na nich im neprinesie takú hodnotu, aby s tým strácali čas.

---

² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 59

Dôsledky neúčasti veriteľov na schôdzi veriteľov

V podstate jediným závažným dôsledkom neúčasti veriteľov na schôdzi veriteľov je strata hlasovacieho práva. Konkrétne predovšetkým o hlasovacie právo v hlasovaní o spôsobe oddĺženia, ktorým môžu veritelia rozhodnúť, či bude oddĺženie realizované formou splátok alebo speňažením majetkovej podstaty. V prípade, že sa veritelia schôdze nezúčastnia, rozhoduje o spôsobe oddĺženia súd, ktorý spravidla rozhodne v prospech dlžníka.

2.4.3 Insolvenčný správca

Každý dlžník ktorý rieši svoj úpadok podľa INZ musí mať svojho insolvenčného správcu. Insolvenčným správcom je fyzická osoba, verejná obchodná spoločnosť alebo zahraničná obchodná spoločnosť, ktorá je oprávnená vykonávať činnosť insolvenčného správcu. Súd vyberá insolvenčného správcu zo zoznamu insolvenčných správcov, ktorý je voľne k dispozícii na internetovej stránke <https://isir.justice.cz/InsSpravci/public/seznamFiltr.do>.

Ustanovenie insolvenčného správcu

Tohto správcu určuje insolvenčný súd náhodným výberom čo zabezpečuje to aby si veritelia prípadne dlžník nemohli v insolvenčnom riadení zabezpečiť výhody tým, že si do riadenia dosadia svojho správcu. Tento zoznam vedie Ministerstvo spravodlivosti ČR a upravuje ho zákon o insolvenčných správcoch. To neplatí v prípade reorganizácie, kde môže osobu správcu určiť osoba, ktorá podala návrh na reorganizáciu a k nej aj reorganizačný plán.. Zákon umožňuje aby zo závažných dôvodov vybraný správca svoje ustanovenie za správcu daného prípadu odmietol. Zmeniť insolvenčného správcu môžu aj veritelia, ktorí môžu súdu podať návrh na odvolanie vybraného správcu.

Predpoklady k vykonávaniu funkcie správcu

K tomu aby mohla osoba vykonávať funkciu insolvenčného správcu, musí spĺňať zákonom stanovené podmienky. Funkcia insolvenčného správcu je náročná nielen na vedomosti ale aj na zodpovednosť. Okrem základných predpokladov spôsobilosti k právnym úkonom a bezúhonnosti musí spĺňať aj kvalifikačné predpoklady. Musí sa jednať o osobu vysokoškolsky

vzdelanú s úspešne vykonanými skúškami insolvenčného správcu. Na tejto skúške sa overujú znalosti správcu v oblasti financií, práva, účtovníctva a manažmentu.

Ďalej je nutné aby bola táto osoba **poistená zodpovednosti** za škodu, ktorá by pri výkone funkcie insolvenčného správcu mohla vzniknúť. Až po splnení všetkých týchto predpokladov môže správca podať žiadosť o povolenie k výkonu funkcie insolvenčného správcu insolvenčnému súdu.

Insolvenčný správca je **povinný** pri výkone funkcie postupovať **svedomito a s odbornou starostlivosťou**, je povinný vyvinúť všetko úsilie, ktoré je možné po ňom spravodlivo požadovať aby boli veritelia uspokojení v čo najvyššej miere. Je povinný veriteľským orgánom poskytovať súčinnosť nutnú na výkon ich funkcie hlavne tým, že raz za 3 mesiace im predkladá písomnú správu o stave insolvenčného riadenia.³

Insolvenčný správca koná svojim menom na účet dlžníka, ak na neho prešlo oprávnenie nakladať s majetkovou podstatou. Na jednanie v súdnych a iných riadeniach môže poveriť svojho zamestnanca alebo zamestnanca dlžníka, avšak zodpovednosť za ich úkony nesie správca.

Odmeny insolvenčného správcu sú upravované vyhláškou č. 313/2007 Sb. o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů. V tomto zákone sú presne stanovené odmeny správcov za ich prácu. Ich odmena závisí od sumy peňazí, ktoré v rámci insolvenčného riadenia pripadnú veriteľom. Výška odmien sa mení aj v závislosti od spôsobu riešenia úpadku.

Úlohy insolvenčného správcu

Prvou úlohou IS v insolvenčnom riadení je viesť zoznam prihlásených pohľadávok. V tomto zozname sú prihlásené pohľadávky veriteľov v poradí podľa ich doručenia insolvenčnému súdu. Táto povinnosť vyplýva z existencie oprávnenia účastníkov riadenia nahliadať do takéhoto zoznamu a dokladov z ktorých je tento zoznam vytvorený.

Ďalšou úlohou je **prieskumná činnosť** správcu. Ten má za úlohu preskúmať jednotlivé prihlásené pohľadávky, či už z pohľadu ich hodnoty alebo pravosti a to na základe dlžníkovho účtovníctva prípadne jeho dokladov a iných zdrojov, ktoré môžu byť v tejto veci rozhodujúce.

---

³ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení §36 odst. 1

Okrem pohľadávok správca musí skúmať, resp. **zistiť** **ovät' majetok dlžníka**. Jedná sa o majetok, ktorý patrí do majetkovej podstaty dlžníka. Zisťuje nielen majetok, ktorý dlžník do majetkovej podstaty priznal ale taktiež aj iný majetok, ktorý by podľa IS do majetkovej podstaty spadať mal a mohol.

Ďalšou úlohou IS je úloha **poradná**. Táto vyplýva z ustanovenia § 149 odst. 3 IZ, kde zákon hovorí o tom, že k rozhodnutiu o spôsobe riešenia úpadku je nutné vyjadrenie IS o vhodnosti navrhnutého spôsobu riešenia úpadku. To znamená že insolvenčný súd pri svojom rozhodovaní o spôsobe riešenia úpadku prihliadne k vyjadreniu IS, ktorý zo svojej činnosti pozná podstatné okolnosti, ktoré by mali mať vplyv na rozhodnutie súdu.

Okrem týchto úloh má správca aj povinnosť **viest' správnu** o svojej činnosti. V tejto správe opisuje priebeh a okolnosti týkajúce sa osobných a majetkových pomerov dlžníka dôležité pre priebeh insolvenčného riadenia.

2.4.4 Majetková podstata

Do majetkovej podstaty nemožno zaradiť všetok majetok dlžníka, pretože by to znamenalo ohrozenie jeho existencie. Jeho majetok je teda chránený rovnako ako majetok dlžníka v prípade výkonu rozhodnutia alebo exekúcie. IZ v ustanovení § 206 stanovuje majetok, ktorý predovšetkým do majetkovej podstaty patrí:

- peňažné prostriedky,
- hnutel'né a nehnuteľné veci,
- podnik,
- súbor vecí a veci hromadné,
- vkladné knižky, vkladné listy a iné formy vkladov,
- akcie, zmenky, šeky, alebo iné cenné papiere alebo iné listiny, ktorých predloženie je nutné k uplatneniu práva,
- obchodný podiel,

- dlžníkové peňažné aj nepeňažné pohľadávky, vrátane pohľadávok podmienených a pohľadávok, ktoré doteraz nie sú splatné,
- dlžníkova mzda alebo plat, jeho pracovná odmena ako člena družstva a príjmy, ktoré dlžníkovi nahrádzajú odmenu za prácu, hlavne dôchodok, nemocenské, peňažná pomoc v materstve, štipendiá, náhrady poskytované za výkon spoločenských funkcií, podpora v nezamestnanosti a podpora pri rekvalifikácii,
- ďalšie práva a iné majetkové hodnoty ak majú peniazmi oceneľnú hodnotu,
- príslušenstvo, prírastky, plody, a úžitky takéhoto majetku.

Z tohto ustanovenia vyplýva, že ide v podstate o **všetok majetok** dlžníka, čo by nebolo možné ako bolo uvedené vyššie. Preto IZ v ustanovení § 207 hovorí o majetku vylúčenom z majetkovej podstaty. Ide o majetok, ktorý dlžník nutne potrebuje na prežitie, na zabezpečenie dostatočných životných podmienok pre seba a svoju rodinu. Podľa ustanovení §322 Občanského súdného rádu ide o:

- bežné odevné súčasti,
- obvyklé vybavenie domácnosti,
- zásnubný prsteň a iné predmety podobnej povahy,
- zdravotnícke potreby a iné veci, ktoré dlžník potrebuje vzhľadom ku svojej chorobe alebo telesnej chybe,
- hotovosť do čiastky odpovedajúcej dvojnásobku životného minima jednotlivca čo je 6820 Kč,
- zvieratá, u ktorých hospodársky efekt nie je hlavným účelom chovu a ktoré slúžia človeku ako jeho spoločník.

Toto ustanovenie občanského súdného rádu obsahuje aj majetok ktorý slúži osobe k výkonu podnikateľskej činnosti. INZ toto ustanovenie však ruší a tak dlžník môže v rámci insolvenčného riadenia prísť aj o majetok určený k podnikaniu.

To môže spôsobiť dlžníkovi problémy v prípade, že dlhy ktoré sú príčinou úpadku dlžníka nepochádzajú z výkonu podnikateľskej činnosti a tým v insolvenčnom procese dlžník príde o príjem, ktorý by v budúcnosti mohol slúžiť k uspokojovaniu pohľadávok veriteľom.

Majetok dlžníka patriaci do majetkovej podstaty sa zisťuje hlavne zo zoznamu majetku dlžníka, ktorý je povinnou prílohou návrhu na oddĺženie. Tento majetok sa zapíše do súpisu majetkovej podstaty a tým sa stáva súčasťou majetkovej podstaty a je možné s ním nakladať len v súlade s IZ na čo má právo len osoba s dispozičným oprávnením, t.j.:

- dlžník v dobe do rozhodnutia o úpadku,
- dlžník od povolenia oddĺženia alebo reorganizácie,
- v prípade konkurzu je to IS.⁴

2.5 Oddĺženie

Oddĺženie je jedným zo spôsobov riešenia úpadku dlžníka, ktorý upravuje insolvenčný zákon. Tento zákon okrem oddĺženia upravuje aj iné spôsoby riešenia úpadku a to konkurz a reorganizáciu. Konkurz sa týka výlučne podnikajúcich osôb. Je to spôsob riešenia úpadku ktorý znamená zánik osoby nachádzajúcej sa v úpadku. Reorganizácia sa týka taktiež podnikajúcich osôb ktoré musia spĺňať určité podmienky uvedené v zákone. Reorganizácia je zložitý proces sanačného charakteru v ktorom sa upadajúci subjekt neruší ale premieňa na fungujúcu osobu. Rovnako ako reorganizácia aj oddĺženie je sanačný spôsob riešenia úpadku a teda neznamená zrušenie úpadcu ale o zachovanie jeho fungovania.

2.5.1 Charakteristika oddĺženia

Oddĺženie je upravené v zákone č. 182/2006 Sb. o úpadku a spôsoboch jeho řešení. Zo spôsobov riešenia úpadku upravovaných týmto zákonom je oddĺženie najčastejšie využívaným spôsobom v praxi. Je to dané predovšetkým podmienkami, ktoré musia byť splnené aby mohol byť tento spôsob riešenia úpadku použitý.

2.5.2 Kto môže vyriešiť svoj úpadok oddĺžením

Dlžník, ktorý nie je podnikateľom, môže insolvenčnému súdu navrhnúť, aby jeho úpadok alebo jeho hroziaci úpadok riešil oddĺžením.⁵ Toto ustanovenie jasne vylučuje z oddĺženia osoby,

---

⁴ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 229 odst. 3

ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. To znamená že oddĺžením môže byť riešený úpadok právnických osôb, ktoré neboli založené za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti a teda niektorých neziskových organizácií a fyzických osôb – nepodnikateľov. Toto na prvý pohľad jasné vymedzenie skrýva isté nejasnosti. Insolvenčný zákon totiž bližšie neurčuje ktorá osoba je podnikateľom a ktorá ním nie je.

Kto je podnikateľ

K tomu je nutné použiť ustanovenia iných právnych predpisov a to konkrétne § 2 obchodného zákonníka podľa ktorého je podnikateľom osoba, ktorá je **zapísaná do obchodného registra**, osoba ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, osoba ktorá podniká na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa zvláštného právneho predpisu a osoba ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa zvláštného právneho predpisu.

Je jasné kto je osoba zapísaná do obchodného registra, ktorá osoba podniká na základe živnostenského oprávnenia aj kto vykonáva poľnohospodársku výrobu. Avšak je nutné spresniť kto podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa zvláštného právneho predpisu. V obchodnom zákonníku toto spresnenie chýba no možno k tomu využiť živnostenský zákon. V § 3 tohto zákona sú vymenované činnosti, ktoré živnosťou nie sú, no ich charakter je podobný vykonávaniu podnikateľskej činnosti. Ide najmä o výkon činností ako sú lekári, advokáti, notári, audítori, daňový poradcovia, slobodní architekti, tlmočníci, znalci, insolvenčný správcovia a podobne. Ide o činnosti ktoré spájajú určité spoločné znaky ako sú úroveň vzdelania, dĺžka praxe či dodržiavanie rôznych pravidiel a skutočnosť že právna úprava výkonu týchto činností je upravená vo zvláštnych zákonoch.

Skončenie podnikania

Všetky tieto osoby teda sú podnikateľmi a tým pádom nemôžu riešiť svoj úpadok oddĺžením resp. nemôžu podať návrh na oddĺženie. Insolvenčný zákon totiž v § 389 hovorí, že iná osoba ako osoba ktorá nie je podnikateľom návrh na oddĺženie nie je oprávnená podať.

---

⁵ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 389 odst. 1

Faktická realizácia oddĺženia však nie je viazaná na to či osoba je podnikateľom a či nie, ale na pôvod dlžníkových dlhov.

V niektorých prípadoch môže insolvenčný súd od dlžníka vyžadovať zaplatenie **zálohy** na insolvenčné riadenie. Podľa § 108 IZ je táto záloha vo výške až do 50 000 Kč. Túto zálohu súd vyžaduje v prípadoch v ktorých má pochybnosť o tom, či je možné dlžníkovi oddĺženie povoliť a keď je to nutné k zaplateniu nákladov riadenia a nemožno tieto prostriedky obstarat' inak.

Ako zabrániť konkurzu

Ak by dlžník vykonával podnikateľskú činnosť a prestal by zvládať podnikanie, prípadne by sa vyskytla nepriaznivá životná situácia, mohlo by dôjsť k zvyšovaniu dlhov. Ak by to takto pokračovalo ďalej, nastala by situácia uvedená v § 3 odst. 4 insolvenčného zákona a to hroziaci úpadok.

O **hroziaci úpadok** ide vtedy, keď možno vzhľadom na podmienky dôvodne predpokladať že dlžník nebude schopný riadne splácať podstatnú časť svojich záväzkov. Ale v prípade že by dlžník bez zreteľa k okolnostiam a nedôvodne predpokladal možnosť zhoršenia situácie pred tým ako z toho bude jasný hroziaci úpadok môže konkurzu zabrániť.

Ak už je neskoro na organizačné zmeny v živote alebo v **podnikaní** alebo dlžník nie je schopný zvýšiť príjmy a znížiť výdavky, prvé čo je nutné vykonať je ukončiť podnikateľskú činnosť. Je dôležité aby bola podnikateľská činnosť ukončená tak aby tým nedošlo k zbytočným zvýšením dlhov, teda dokončiť zákazky a objednávky, ktoré by veritelia mohli po dlžníkovi vymáhať a nárokovat' si náhradu škody. V prípade, že aj po ukončení podnikateľskej činnosti má dlžník záväzky z podnikania, musí ich podstatnú časť uspokojiť pred tým ako dôjde k úpadku. To znamená uprednostniť záväzky z podnikania pred záväzkami ostatnými teda nezaistenými pôžičkami, nákladmi na energie či telefón a podobne.

Keď sa podarí splatiť všetky alebo aspoň podstatnú časť záväzkov z podnikania je možné podať insolvenčný návrh s návrhom na oddĺženie. Insolvenčný súd posúdi pôvod záväzkov a v prípade, že nejde o záväzky plynúce z podnikateľskej činnosti, návrh na oddĺženie môže prijať. Ak by ešte existoval nejaký záväzok z podnikania, súd nemusí tento návrh prijať. V tomto prípade skúma jeho výšku vzhľadom na celkovú výšku záväzkov, dobu jeho vzniku a skutočnosť či veriteľ súhlasí s uspokojením jeho pohľadávky v procese oddĺženia.

2.6 Proces oddlženia

2.6.1 Návrh na povolenie oddlženia

Návrh na povolenie oddlženia sa podáva formou verejne prístupného formulára. Ide o insolvenčný návrh spojený s návrhom na povolenie oddlženia a dlžník si ho môže stiahnuť na internetových stránkach www.insolvenčni-zakon.cz.

Tento formulár má **presne stanovenú formu** a náležitosti a je návrh je nutné podať práve na tomto formulári. Ak dlžník podá návrh na inom formulári tak aj v prípade, že bude obsahovať všetky náležitosti, súd dlžníka vyzve aby tento návrh podal na predpísanom návrhu, pretože sa jedná o chybu návrhu.

Návrh na povolenie oddlženia musí obsahovať dlžníkov úradne potvrdený podpis. V prípade že tento podpis nebude úradne overený, tak aj v prípade použitia správneho formulára, insolvenčný súd k takémuto návrhu nebude prihliadať a k zahájeniu insolvenčného riadenia nedôjde.

Obsah a podoba návrhu

Náležitosti návrhu na oddlženie upravuje zákon v ustanoveniach § 391. Verejne prístupný **formulár** tieto **náležitosti** všetky **spĺňa**. Okrem všeobecných údajov označujúcich osobu dlžníka sa tam uvádzajú aj údaje o jeho ekonomickej situácii.

Ako prvá skutočnosť v návrhu je dôkaz o tom, že sa dlžník nachádza v úpadku. Táto skutočnosť nie je obsiahnutá v spomínanom ustanovení zákona no je podstatná na to aby súd mohol rozhodnúť o dlžníkovom úpadku. udávajú sa tam dlžníkové nesplatené záväzky, ich typ a výška a okolnosti za ktorých vznikli a kvôli čomu neboli dlžníkom uhradené.

Ani ďalší údaj v návrhu nie je obsiahnutý v spomínanom ustanovení zákona. Ide o popis okolností, na základe ktorých možno usúdiť že dôjde k úspešnému splateniu zákonom stanoveného rozsahu prihlásených pohľadávok veriteľom. Oddlženie totiž nie je možné v prípade kedy je jasné, že **nedôjde** k splateniu potrebných **30 %** hodnoty pohľadávok.

Zákonom vyžadovaná náležitosť je ďalší bod formulára návrhu na oddlženie a to uvedenie očakávaných príjmov dlžníka v nasledujúcich 5 rokoch. Dlžník tu jednoducho uvedie výšku príjmov, ktoré očakáva že bude dostávať v budúcom období. Súvisí to s predchádzajúcou

položkou pretože očakávaná úroveň splatenia pohľadávok je priamo úmerná očakávaným budúcim príjmom.

Ďalšou položkou vo formulári, ktorá tvorí povinné náležitosti návrhu podľa zákona, sú údaje o všetkých príjmoch dlžníka za posledné 3 roky.

Prílohy návrhu na oddĺženie

Okrem samotného formuláru musí dlžník k návrhu na oddĺženie priložiť aj povinné prílohy. Ide o predovšetkým tieto dokumenty:

- zoznam majetku,
- zoznam všetkého zisteného majetku dlžníka, ktorý spadá do majetkovej podstaty, pričom majetok, ktorý je predmetom zaisťovacích práv sa označí oddelene,
- zoznam záväzkov,
- zoznam všetkých záväzkov dlžníka a tak isto ako u majetku aj u záväzkov sa označia záväzky, ktoré sú uspokojované zo zaistenia,
- doklady o príjmoch dlžníka za posledné 3 roky,
- písomný súhlas veriteľa, ktorý súhlasil že hodnota plnenia ktoré v rámci insolvenčného riadenia dostane bude menej ako 30% z jeho prihlásenej pohľadávky.⁶

Ďalšie možné prílohy sú:

- výpis z registra trestov,
- súhlas druhého manžela ak sa jedná o spoločné oddĺženie manželov,
- výpis z registra trestov ak je dlžník právnická osoba,
- plná moc ak je dlžník zastúpený na základe plnej moci.

2.6.2 Zahájenie insolvenčného riadenia

Insolvenčné riadenie zahajuje insolvenčný súd. Je zahájené vyhláškou o zahájení insolvenčného riadenia a tá sa zverejňuje v insolvenčnom registri do 2 hodín po tom ako bol na súd doručený insolvenčný návrh. So zahájením insolvenčného riadenia sú spojené rôzne **účinky**.

---

⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 392

Jedným z nich je to, že dlžník **môže nakladať** s majetkom spadajúcim do majetkovej podstaty len tak aby nedošlo k podstatnej zmene v jeho štruktúre alebo k zníženiu jeho hodnoty. Dlžník teda môže so svojim majetkom ďalej nakladať v rámci bežného používania ale nesmie ho napríklad predať, prenajať zmeniť alebo darovať.

Čo sa týka záväzkov, je dlžník po zahájení insolvenčného riadenia oprávnený **hradiť svoje záväzky**, ktoré vznikli pred zahájením insolvenčného riadenia **len v rozsahu** a za podmienok **stanovených insolvenčným zákonom**.

V prípade, že dlžník po zahájení insolvenčného riadenia konal nehospodárne s majetkom, prípadne uhradil niektorý záväzok veriteľovi mimo insolvenčné riadenie, tieto úkony sú neúčinné. Napríklad ak predá nejaký majetok, a zistí sa že insolvenčný návrh bol odôvodnený a dlžník je v úpadku, insolvenčný správca podá žalobu a tento majetok sa vráti dlžníkovi ako keby k obchodu nikdy nedošlo.

Vymáhanie pohľadávok voči dlžníkovi

Zahájenie insolvenčného riadenia nie je prekážkou pre pokračovanie už prebiehajúcich súdnych sporov veriteľov voči dlžníkovi. Takže ak sa pred zahájením insolvenčného riadenia začalo súdne pojednávanie, môže pokračovať aj po začatí insolvenčného riadenia až do okamihu vydania rozhodnutia o úpadku.

Ale v prípade začatia súdneho sporu po začatí insolvenčného riadenia je situácia odlišná. Záleží pri tom na postavení veriteľa. Ak ide o veriteľa ktorý má pohľadávku za podstatou, môže začať súdny spor aj po začatí insolvenčného riadenia. Avšak ak má veriteľ pohľadávku inú, nemôže začať ohľadom nej súdny spor voči dlžníkovi. V tomto prípade musí túto pohľadávku prihlásiť klasicky prihláškou.

Odlišná situácia je v prípade výkonu rozhodnutia. Po zahájení insolvenčného riadenia nemožno vykonať výkon rozhodnutia alebo exekúciu, ktorá by postihla dlžníkov majetok. Veriteľ sa teda môže obrátiť na súd alebo požiadať o exekúciu, ale už nebude schopný sa domôcť toho aby táto exekúcia bola fakticky vykonaná.

2.6.3 Rozhodnutie o úpadku

Rozhodnutím o úpadku insolvenčný súd deklaruje, že sa dlžník nachádza v úpadku. Spolu s rozhodnutím o úpadku je väčšinou spojené aj rozhodnutie o tom, ako sa bude úpadok riešiť. Toto rozhodnutie sa zverejňuje v insolvenčnom registri a doručuje účastníkom riadenia.

Aj s rozhodnutím o úpadku sú spojené niektoré účinky. Účinky, ktoré nastali začiatkom insolvenčného riadenia naďalej platia aj po rozhodnutí o úpadku. Okrem toho sa menia podmienky napríklad zápočtu pohľadávok a záväzkov, prípadne môže súd zmeniť dispozičné oprávnenia dlžníka ku svojmu majetku.

Podstatný účinok rozhodnutia o úpadku sa však týka vymáhania pohľadávok veriteľmi. Rozhodnutím o úpadku sa totiž **prerušujú súdne a rozhodcovské procesy** o pohľadávkach, ktoré majú byť v insolvenčnom riadení uplatnené prihláškou alebo ktoré sa v insolvenčnom riadení neuspokojujú. Rozhodnutím o úpadku už taktiež nemožno zahájiť výkon rozhodnutia ani exekúciu ktorá by postihovala majetok dlžníka, poprípade iný majetok, ktorý patrí do majetkovej podstaty.

2.6.4 Prihlasovanie pohľadávok

V rozhodnutí o úpadku súd zverejní aj výzvu k prihlasovaniu pohľadávok veriteľov. Lehota na prihlasovanie pohľadávok do insolvenčného riadenia pri oddlžení je zo zákona 30 dní. Pohľadávky veriteľa prihlasujú formou verejne prístupného formulára.

Druhy pohľadávok

Pohľadávky, ktoré sa prihlasujú do insolvenčného riadenia sú pohľadávkami z obchodného styku a väčšina z nich sú bežné pohľadávky za služby či tovar.

Pohľadávky zo zaistenia

V insolvenčnom riadení sa na prvom mieste uspokojujú pohľadávky, ktoré sú zaistené záložným právom. V prípade, že je nehnuteľnosť alebo iná vec zaťažená viacerými záložnými právami, pre poradie uspokojenia je rozhodujúca doba vzniku tohto zaistenia. To znamená že uspokojuje sa v chronologickom poradí od najstaršieho zaistenia po najnovšie.

K zaisteniu pohľadávky sa nemusí prihliadať vždy. Ak sa v prieskumnom konaní zistí, že má veriteľ na uspokojenie zo zaistenia právo v rozsahu menšom ako 50% hodnoty zaistenia vyplývajúcej z prihlášky pohľadávky, tak sa k tomuto právu neprihliada a pohľadávka sa uspokojuje ako pohľadávka nezaistená. V IZ sú v súvislosti so zaistenými pohľadávkami ustanovenia § 178, 179 a 181, ktoré dávajú k povinnosti takémuto veriteľovi k povinnosti zaplatiť ostatným zaisteným veriteľom čiastku, o ktorú hodnota zaistenia uvedená v prihláške prevýšila hodnotu zisteného zaistenia. Tieto ustanovenia však boli ústavným súdom už v roku 2009 zrušené.

Pohľadávky za majetkovou podstatou

Pohľadávkami za majetkovou podstatou sa rozumie pohľadávkami, ktoré vznikajú v priebehu samotného insolvenčného riadenia. Takéto pohľadávky sa neuspokojujú podaním prihlášky ale uhrádzajú sa priebežne tak ako vznikajú a to z majetkovej podstaty. Podľa § 168 sa jedná predovšetkým o tieto pohľadávky:

- náhrada hotových výdajov a odmena IS,
- náhrada nutných výdajov a odmena členov a náhradníkov veriteľských orgánov,
- dane, poplatky, clá, poistné na sociálne zabezpečenie a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti a poistné na verejné zdravotné poistenie,
- pohľadávky veriteľov zo zmlúv uzavretých osobou s dispozičnými oprávneniami, s výnimkou zmlúv uzavretých dlžníkom po schválení oddĺženia,
- náhrada hotových výdajov osôb, ktoré poskytujú IS súčinnosť.⁷

Rovnaký princíp majú aj **pohľadávky postavené na roveň pohľadávkam za majetkovou podstatou**. Aj tieto pohľadávky sa uspokojujú priebežne podľa ich vzniku v priebehu insolvenčného riadenia. Ide napríklad o:

- pracovnoprávne pohľadávky dlžníkových zamestnancov,
- pohľadávky veriteľov na náhradu škody spôsobenej na zdraví,
- pohľadávky štátu – Úradu práce Českej republiky za náhradu mzdy vyplatenej zamestnancom a za prostriedky odvedené podľa zvláštnych právnych predpisov,

---

⁷ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 168

- náhrada nákladov, ktoré tretie osoby vynaložili na zhodnotenie majetkovej podstaty ak majú z tohto dôvodu proti dlžníkovi pohľadávku z bezdôvodného obohatenia.

Okrem pohľadávok, ktoré sa uspokojujú priebežne a prednostne, existujú aj druhy pohľadávok ktoré sa v insolvenčnom riadení **neuspokojujú vôbec**. Podľa § 170 IZ ide o :

- úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania prihlásených veriteľov vzniknutých pred rozhodnutím o úpadku ak pribudli až v dobe po tomto rozhodnutí,
- úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania z pohľadávok veriteľov, ktoré sa stali splatné až po rozhodnutí o úpadku,
- pohľadávky veriteľov z darovacích zmlúv,
- mimozmluvné sankcie postihujúce majetok dlžníka, s výnimkou penále za nezaplatenie daní, poplatkov, cla, poistného na sociálne zabezpečenie, príspevku na štátnu politiku zamestnanosti a poistného za verejné zdravotné poistenie, ak povinnosť zaplatiť toto penále vznikla pred rozhodnutím o úpadku,
- zmluvné pokuty, ak právo na ich uplatnenie vzniklo až po rozhodnutí o úpadku,
- náklady účastníkov riadení vzniknuté im účasťou z insolvenčnom riadení.⁸

Väčšinou sa teda jedná o pohľadávky z titulu úrokov z omeškania a pokút. V IZ je to z toho dôvodu, že keď sa zaháji insolvenčné riadenie, úhrada pohľadávok mimo toto riadenie je zakázaná. A keďže toto riadenie nejakú dobu trvá a takisto aj úhrada týchto pohľadávok trvá v prípade oddĺženia formou splátkového kalendára 5 rokov, prihliadanie k týmto úrokom a pokutám by bolo nelogické a nespravodlivé voči dlžníkovi.

Prieskumné konanie

Po uplynutí lehoty na prihlasovanie pohľadávok nastáva prieskumné konanie, kde sa skúmajú prihlásené pohľadávky. Dlžník sa ešte pred tým vyjadrí k prihláseným pohľadávkam a tieto pohľadávky, vo forme zoznamu ktorý vedie IS, tvoria podklad pre prieskumné konanie. Na prieskumnom konaní IS a dlžník môžu prihlásené pohľadávky odsúhlasiť alebo poprieť.

Účasť dlžníka na prieskumnom konaní nie je zákonom povinná. Insolvenčný súd však spravidla zvoláva toto konanie na ten istý deň ako na schôdzu veriteľov, kde je účasť dlžníka

---

⁸ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 169

povinná a jeho neúčast' na nej môže mať za následok až zamietnutie oddĺženia kvôli nepoctivému zámeru dlžníka a tým pádom by dlžník spadol do konkurzu.

Popieranie pohľadávok

Pohľadávky môže poprieť dlžník, IS alebo veritelia. Pri ich popieraní sa vychádza z dôkazov vo forme dokladov a dokumentov ktoré sa týchto pohľadávok týkajú. Popretie pohľadávky môže mať rôznu formu.

Popretie **pravosti pohľadávky** – je to popretie samotnej existencie pohľadávky. To znamená, že daná pohľadávka nikdy nevznikla, vznikla neoprávnene takže vzniknúť nemohla alebo vznikla ale už bola premlčaná.

Popretie **výšky pohľadávky** – v tomto prípade daná pohľadávka existuje, no v inej výške v akej ju veriteľ prihlásil. V tomto prípade môže nastať situácia, že sa poprie viac než 50% výšky pohľadávky. To bude znamenať postup podľa § 178 IZ, kde je uvedené že sa k takejto pohľadávke už ďalej neprihliada, ani k tej pohľadávke ktorá bola skutočne zistená. Je to preventívne ustanovenie proti nekalým postupom veriteľov, ktorí si prihlásia vyššiu pohľadávku ako v skutočnosti existuje v domnienke, že tak zvýšia výslednú sumu ktorú z nej v procese oddĺženia získajú.

Popretie **poradia pohľadávky** – tento typ popretia sa v IZ nachádza zrejme z minulosti, pretože ide o namietanie poradie prihlásenia pohľadávky, čo ale veriteľ nemôže ovplyvniť. Podľa § 176 sa pohľadávky prihlasujú len podľa konkrétneho formulára, pričom tento formulár neobsahuje nič čo by určovalo poradie pohľadávky asi aj preto, lebo veriteľ toto poradie nepozná. V rámci tohto ustanovenia však možno poprieť zaistenie, pričom k pohľadávke, ktorej bolo popreté zaistenie sa ďalej v insolvenčnom riadení bude prihliadať ako k pohľadávke nezaistenej.

2.6.5 Schválenie oddĺženia

Rozhodnutie o tom či bude oddĺženie schválené alebo nie, je záverečným krokom predrealizačného štádia rozhodovania o oddĺžení. Po určení spôsobu oddĺženia insolvenčný súd rozhodne o schválení oddĺženia. Ak sa objavia pred schválením oddĺženia nejaké okolnosti, ktoré

by schválenie znemožnili⁹, insolvenčný súd oddĺženie neschváli a rozhodne o spôsobe riešenia dlžníkovho úpadku konkurzom.

Po schválení oddĺženia sa zrušia všetky obmedzenia dispozičných oprávnení dlžníka k majetku. Ale pri oddĺžení plnením splátkového kalendára, toto zrušenie nie je úplné a dlžník je oprávnený nakladať s majetkovou podstatou len spôsobom uvedeným v rozhodnutí o oddĺžení a to v súlade s IZ.

Pri oddĺžení formou speňaženia majetkovej podstaty, má dlžník dispozičné oprávnenie len k majetku, ktorý získal po tomto rozhodnutí. S majetkom, ktorý tvorí majetkovú podstatu môže nakladať len insolvenčný správca v súlade s IZ.

Výkon rozhodnutia

Pod dobu trvania účinkov schválenia oddĺženia nemá nariadenie výkonu rozhodnutia alebo exekúcie, ktorá by postihovala majetok vo vlastníctve dlžníka, vplyv na povinnosť dlžníka naložiť s príjmami určenými k plneniu splátkového kalendára spôsobom určeným v rozhodnutí o schválení oddĺženia.¹⁰

Zrušenie schválenia oddĺženia

Ak si dlžník počas vykonávania oddĺženia nebude plniť podstatné povinnosti, insolvenčný súd schválené oddĺženie zruší a rozhodne o riešení dlžníkovho úpadku konkurzom. Tak môže insolvenčný súd spraviť aj v prípade ak o to dlžník sám požiada. Tak isto rozhodne aj v prípade, že podstatnú časť splátkového kalendára dlžník nebude môcť splniť alebo dlžník zavinil vznik peňažného záväzku, ktorý nebude možné uhradiť po dobu dlhšiu ako 30 dní po lehote splatnosti.¹¹

2.6.6 Splnenie oddĺženia a oslobodenie dlžníka od platenia pohľadávok

Po vykonaní všetkých úkonov, ktoré podľa schváleného spôsobu oddĺženia predstavujú realizáciu tohto spôsobu riešenia úpadku, je insolvenčné riadenie prakticky na

---

⁹ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho riešení, § 403

¹⁰ Vid' zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho riešení, § 109 odst. 1 písm. c) a § 411

¹¹ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho riešení, § 418 odst. 1

konci.¹² Pri oddlžení speňažením majetkovej podstaty toto nastane, keď IS speňažil majetkovú podstatu a súd vydal rozvrhové uznesenie, ktoré bolo následne splnené. Pri oddlžení plnením splátkového kalendára k tomu dochádza až po 5 rokoch od schválenia oddlżenia. Skôr je to možné len v tom prípade, že sa dlžníkovi podarí úplne splatiť všetky svoje záväzky. Po splnení všetkých povinností, insolvenčný súd vydá rozhodnutie o splnení oddlżenia a následne na to právnou mocou tohto rozhodnutia insolvenčné riadenie a oddlžení končí.

2.6.7 Oslobodenie od platenia záväzkov

To však automaticky neznamená, že sa dlžník zbaví všetkých svojich dlhov. Pri oddlžení k zániku neuhradených záväzkov nedochádza, ale môže dôjsť k oslobodeniu dlžníka od ich platenia. O tomto oslobodení dlžníka od platenia záväzkov **rozhoduje insolvenčný súd** na návrh dlžníka samostatným rozhodnutím. Toto oslobodenie môže nastať len v tom prípade, že dlžník splní všetky svoje zákonné povinnosti. To znamená, že aby k oslobodeniu došlo, musí byť oddlžení splnené a pohľadávky veriteľov musia byť uspokojené minimálne vo výške 30% z ich prihlásenej hodnoty, prípadne nižšej ak sa s dlžníkom dohodli.

Podľa § 415 insolvenčného zákona môže nastať situácia, že aj keď pri oddlžení speňažením majetkovej podstaty **nedošlo** k uspokojeniu aspoň 30% pohľadávok, **môže** byť dlžník od plnenia zvyšku pohľadávok oslobodený. Je to možné v prípade, že dlžník dokáže, že to bolo spôsobené nezávisle od jeho vôle a že ani v prípade riešenia úpadku iným spôsobom, by nedošlo k vyššej miere uspokojenia veriteľov.

Toto ustanovenie je v zákone preto, lebo pri tejto forme oddlżenia dlžník plnenie pohľadávok prakticky nevykonáva, takže mieru ich uspokojenia ani **nemôže ovplyvniť**. Táto výnimka môže byť udelená aj v prípade plnenia splátkového kalendára, kde insolvenčný súd skúma možné príčiny neuspokojenia stanovenej výšky pohľadávok. Ak súd nakoniec uzná, že všetky podmienky boli splnené, dlžníka od plnenia pohľadávok oslobodí. Budú síce existovať aj naďalej, ale veritelia nebudú môcť ich plnenie požadovať ani vymáhať.

---

¹² KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2 s. 951

Oslobodenie neplatí pre pohľadávky peňažného trestu alebo inej majetkovej sankcie, ktoré boli dlžníkovi uložené v trestnom konaní pre úmyselný trestný čin a tiež pohľadávky na náhradu škody spôsobené úmyselným porušením právnej povinnosti.¹³

Ak dlžník prešiel všetkými uvedenými krokmi a procesmi, splnil oddĺženie a bol oslobodený od platenia nesplatených záväzkov, stále to nemusí definitívne znamenať pre dlžníka šťastný koniec. Existuje **3 – ročná lehota**, počas ktorej môže veriteľ podať na insolvenčný súd návrh, na základe ktorého vyjde najavo, že dlžník v insolvenčnom riadení konal podvodne a protiprávne. Ak sa toto tvrdenie potvrdí tak dlžníkovi insolvenčný súd odejme oslobodenie od platenia nesplatených záväzkov. Toto odňatie môže súd vykonať len ak tento návrh podá veriteľ, ktorého sa toto podvodné konanie dlžníka nejako dotklo.

Súd môže oslobodenie od platenia pohľadávok zrušiť aj rozhodnutím bez návrhu veriteľa a to v prípade, keď zistí, že dlžník bol **odsúdený** za úmyselný trestný čin, ktorým podstatne ovplyvnil priebeh oddĺženia. Toto zrušenie pre veriteľov znamená, že znovu majú možnosť požadovať a vymáhať od dlžníka uspokojenie svojich nesplatených pohľadávok.

2.6.8 Oddĺženie manželov

Manželia disponujú svojim majetkom ako s majetkom spoločným. To znamená že obaja z manželov sú vlastníkami daného majetku nerozdielne. A tak ako sú majiteľmi majetku spoločne, sú spoločne majiteľmi aj záväzkov. To znamená, že sú obaja manželia dlžníkmi a tak sú aj obaja v úpadku a obaja sa môžu dostať do insolvenčného riadenia.

Spoločný majetok manželov sa stáva spoločným imaním manželov. Obsahom spoločného imania sú práva a povinnosti manželov. Každý z manželov má rovnaké práva a povinnosti ako každý iný spoluvlastník. Rozdielom je, že tieto práva sú vykonávané spoločne s druhým manželom. Oprávnenie z právnych operácií, ktoré sa týka spoločného imania majú obaja manželia spoločne a nerozdielne.¹⁴

---

¹³ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 416 odst. 1

¹⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník § 145

Výhody spoločného oddlženia manželov

Riešiť oddlženie spoločne má veľké výhody predovšetkým ekonomického charakteru. Prvým z nich je odmena IS. V prípade, že by manželia riešili svoj úpadok oddelene, každý z nich by musel v rámci svojho oddlženia platiť odmenu IS podľa zákona. Ale v prípade spoločného oddlženia manželov je táto odmena nižšia ako pri dvoch oddlženiach. To znamená, že z príjmov manželov sa väčšia časť použije na úhradu záväzkov a tým pádom môže byť pre nich jednoduchšie alebo rýchlejšie dosiahnuť uspokojenie ich veriteľov.

V prípade, že by obaja manželia spadli do insolvenčného riadenia a riešilo by sa oddelene oddlžením existuje možnosť, že veriteľ si prihlási svoju pohľadávku do oboch insolvenčných riadení. To by celé riadenia len skomplikovalo a musela by sa daná situácia riešiť a existuje možnosť, že by v konečnom dôsledku mohla vzniknúť povinnosť, splatiť nakoniec minimálne **60% a nie 30%** ako v prípade spoločného oddlženia.

Veľkou výhodou môže byť v spoločnom oddlžení manželov aj skutočnosť, že v prípade nízkeho príjmu jedného z manželov, môže vyšší príjem druhého z nich zabezpečiť, že vďaka tomu **dôjde k úspešnému oddlženiu aj druhého z manželov**, ku ktorému by nemuselo inak dôjsť.

Nevýhody spoločného oddlženia manželov

Hlavnou nevýhodou spoločného oddlženia manželov, ktorá môže nastať je sama podstata spoločného oddlženia. To znamená, že všetok majetok oboch manželov (ktorý je v spoločnom imaní manželov) je považovaný za spoločný a taktiež všetky záväzky sú považované za spoločné. Môžeme povedať, že sa na oboch navrhovateľov pozerá ako na jedného jediného navrhovateľa.

To môže byť veľký problém hlavne v prípade podnikania. Pokiaľ jeden z manželov má záväzky z **podnikania** a jeho veritelia nebudú súhlasiť s oddlžením, bude prehlásený konkurz na oboch manželov. Takže bude zasiahnutý majetok oboch manželov, aj mimo spoločného imania manželov. Zanedbateľným problémom nie je ani skutočnosť, že konkurzom neuhradené dlhy nezaniakajú a musia byť uhradené i po skončení insolvenčného konania. Manželia sa tak dlhovo nezbavia ale, budú ich mať naďalej a to obaja.

3 Ekonomický dopad oddĺženia na dlžníka

Oddĺženie má na dlžníka vždy negatívny dopad. Aspoň čo sa týka jeho momentálnych finančných možností. Bez ohľadu na formu oddĺženia, čerpá splácanie záväzkov veľkú časť majetku dlžníka čo mu môže spôsobiť minimálne ekonomické ale aj sociálne a psychické problémy. Najlepší spôsob ako tieto dopady zoslabiť je vôbec sa im nevystaviť. To znamená že najlepšie ako zminimalizovať ekonomické dopady oddĺženia na dlžníka je prevencia.

3.1 Možnosti prevencie proti predĺženiu

Keď už sa dlžník dostane do problémov s dlhmi, je veľmi ťažké s tým niečo spraviť tak aby to dlžníkovi nezapríčinilo problémy. Veľmi dôležitú úlohu v tomto hrá prevencia proti nadmernému zadĺženiu.

V IZ § 3 odst. 3 je ustanovenie o tom, kedy je dlžník podnikateľ predĺžený. Je to vtedy ak má dlžník viac veriteľov a súhrn jeho záväzkov prevyšuje hodnotu jeho majetku. Pri stanovení hodnoty dlžníkovho majetku sa prihliada tiež k ďalšej správe jeho majetku, prípadne k ďalšiemu prevádzkovaniu jeho podniku, ak možno so zreteľom ku všetkým okolnostiam dôvodne predpokladať, že dlžník bude môcť v správe majetku alebo v prevádzke podniku pokračovať.

Toto ustanovenie sa dá v prenesenom zmysle aplikovať aj na bežné, nepodnikajúce fyzické osoby. To by znamenalo, že predĺžená je osoba, ktorá má záväzky vo vyššej hodnote ako majetok.

Takže keby osoba predala všetok svoj majetok, teda vybavenie domácnosti, nábytok, auto, potreby na voľno-časové aktivity, elektroniku, pridala by k tomu peniaze na svojom bankovom účte, úspory na vkladnej knižke a v podielových fondoch, mala by mať na úhradu všetkých splatných záväzkov ktoré má.

Ďalšie záväzky vo forme **hypotekárnych úverov** by sa uhradili na základe záložného práva predajom nehnuteľnosti.

A nakoniec záväzky, ktoré by **neuhradil** svojimi peňažnými prostriedkami alebo majetkom, by mali byť v takej výške aby ich dokázal splácať pravidelne **zo svojej mzdy**, samozrejme s tým, aby mu ostala čiastka ktorú potrebuje na zabezpečenie svojej existencie.

Takáto hypotetická situácia je ale hraničná a dlžník by si mal vždy udržiavať zadlženosť na takej úrovni, aby svoje záväzky mohol splatiť tak aby bola jeho životná úroveň postihnutá v únosnej a čo najmensej miere.

3.1.1 Finančné vzdelanie

Najlepšia a najzákladnejšia prevencia proti nadmernému zadlženiu je to aby dlžník vedel čo si dovoliť môže a čo nie. V českej republike úroveň finančnej **gramotnosti je veľmi nízka**. V podstate počas celej školskej dochádzky a neskoršieho štúdia sa s finančným vzdelávaním ľudia dostávajú do kontaktu len veľmi zriedka a okrajovo.

Na ochranu pred predĺžením je nutné aby človek aspoň v základoch rozumel finančným nástrojom na trhu a vedel si tak vybrať výhodný alebo aspoň vedel rozoznať výrazne nevýhodný produkt. Okrem toho je často problém aj celkový pohľad na financie dlžníka, ktorý nechápe základné princípy a riziká spojené so zadlžovaním.

Toto všetko je však úlohou samotných dlžníkov, aby finančne vzdelávali seba a svojich potomkov a úloha štátu je vytvoriť im k tomu správne prostredie a dať k dispozícii potrebné informácie. Potom, keď bude dlžník schopný držať si systém vo svojich financiách, nadmerne sa nezadlžovať a neobstarávať si zbytočné veci, môže sa ľahko vyhnúť prípadným problémom s platobnou neschopnosťou.

3.1.2 Rodinný rozpočet

Rodinný alebo osobný rozpočet je bilancia všetkých príjmov a výdajov osoby alebo rodiny na určité obdobie. Môže byť vyrovnaný, prebytkový alebo schodkový. Tento rozpočet je treba priebežne upravovať a prispôbovať zmenám príjmov a výdajov. Tvorba rodinného či osobného rozpočtu je dôležitá, najmä kvôli piatim veciam, ktoré sformuloval Baťa:

- prehľad nad svojimi výdajmi – prehľad na čo sa peniaze využívajú,
- plán, teda rozpočet svojich financií – prehľad o svojich príjmoch a výdajoch,
- predpoklad naplnenia sledovaných cieľov a záväzkov – prispôbenie súčasných finančných tokov tak aby mohlo dôjsť k dlhodobým cieľom,

- pochopenie nutnosti mať úspory – úspory sú podstatný nástroj na prekonanie nepriaznivých období,
- princíp a návyk, ktorý pomáha predchádzať a zvládnuť prípadné dlhy – finančná situácia musí byť pod kontrolou.

Dôležitou časťou rozpočtu sú úspory a dlhy. Ak príjmy do rozpočtu prevyšujú výdaje, vznikajú nadbytočné peňažné prostriedky ktoré sa vkladajú do úspor a naopak, ak sú príjmy nižšie ako výdaje tak prevyšujúcu časť výdajov je nutné financovať s úspor, prípadne z dlhov. Na udržanie nízkej zadlženosti je preto nutné tento pomer sledovať a upravovať príjmy a výdaje pokiaľ možno tak aby bol rodinný rozpočet prebytkový alebo vyrovnaný a ak schodkový tak len krátkodobo tak, aby mohol byť tento schodok financovaný z úspor a čo najmenej z dlhov.

Majetok

Okrem dlhov – záväzkov je nutné pri rozpočtoch sledovať aj hodnotu majetku. To znamená, že sa k dlhom a ich hodnotám prirovná hodnota majetku a teda toho, čo je z tých dlhov hradené, prípadne z čoho môžu byť hradené tie dlhy. Ide o všetok majetok osoby, či už nehnuteľnosti, auto, nábytok alebo nehmotné výsledky duševnej činnosti.

S tým súvisí rozdelenie majetku **podľa príjmov a výdajov**. Totiž niektoré druhy majetku svojmu majiteľovi prinášajú príjmy, iné spôsobujú výdaje. Samozrejme je výhodné mať čo najviac aktív a čo najmenej pasív. Medzi takéto **aktíva** patria:

- **Finančné aktíva** – akcie, dlhopisy, podielové listy. Takýto majetok znamená pre svojho vlastníka práva, a určité výnosy. Tieto výnosy sú v podobe úrokov, prípadne dividend.
- **Majetok**, ktorému časom rastie hodnota a je dobre predajný. Tým sa rozumejú umelecké a zberateľské predmety. Ale je dôležité aby boli takéto predmety oceniteľné a kvalitné natoľko aby ich hodnota skutočne rástla.
- **Autorské práva** – knihy, hudba, patenty.
- **Pasívne podnikanie** – také ktoré nevyžaduje aktívny zásah osoby. To sú podiely v obchodných spoločnostiach a iné formy vlastníctva firiem, pri ktorom vlastník už nevykonáva aktívnu činnosť a len poberá odmeny.

- **Majetok**, ktorý prináša príjem. Tým sa myslí najmä nehnuteľnosti, ktoré majiteľ prenajíma. Tým pádom mu príjmy z prenájmu pokrývajú výdaje spojené s ich vlastníctvom a k tomu mu prinesú zisk. To sa môže týkať aj vecí hnutelných, napríklad stavebná technika alebo automobily na prenájom.¹⁵

Pasíva sú zložky majetku ktoré majiteľovi spôsobujú viac výdajov ako prinášajú príjmov. Typickým príkladom je dom a auto. Vlastníctvo domu, ktorý majiteľ neprenajíma si vyžaduje množstvo nákladov na údržbu, poistenie, opravy, dane a podobne. Rovnako je na tom aj auto, ktoré si vyžaduje množstvo nákladov na údržbu a k tomu jeho hodnota aj rýchlo klesá, čím majiteľ prichádza o množstvo prostriedkov.

Tvorba rozpočtu

Potom ako si osoba alebo domácnosť ujasní všetky svoje majetkové veci, môže prejsť k samotnej tvorbe rozpočtu. Tá má 5 základných krokov:

- sumarizovať všetky svoje čisté príjmy,
- sumarizovať všetky svoje výdaje,
- analyzovať vzťah a pomer príjmov a výdajov,
- rozumovo zvážiť a prispôbiť výdaje,
- dodržiavanie a dlhodobá kontrola rozpočtu.

Hlavnou časťou príjmov sú **pravidelné príjmy**, predovšetkým príjmy v podobe miezd a platov. Okrem týchto pravidelných príjmov je vhodné zaradiť aj príjmy nepravidelné a jednorazové, s tým, že je nutné dbať na ich realnosť.

Takisto aj pri sčítaní výdajov treba dávať pozor na to aby boli zahrnuté **všetky výdaje**. Okrem pravidelných platieb napríklad za nájom, energie či potraviny je treba rátať aj s nepravidelnými výdajmi napríklad pohonné hmoty na auto, voľno-časové aktivity a podobne. Samozrejme pri výdajoch sú podstatné výdaje na platbu splátok a splácanie úverov.

---

¹⁵ Manuál lektora Kurz: Rozvoj finanční a ekonomické gramotnosti, Projekt „Vzdělávací program rozvoje finanční a ekonomické gramotnosti u osob ohrožených předlužeností“, Renarkon o.p.s., Reg.číslo: CZ.1.04/3.1.02/43.00036

Potom stačí odčítať výdaje od príjmov a zistiť, aká je celková bilancia. Dbať treba na možné odchýlky jednorazových a náhodných príjmov a výdajov.

V prípade nespokojnosti je na rade hľadanie riešenia nedostatočnej situácie. Či už hľadať spôsoby ako zvýšiť príjmy alebo, čo je jednoduchšie, nájsť rezervy vo výdajoch, ktoré nie sú nutné alebo aj nechcené. Takéto výdaje sa potom musia z rozpočtu vyškrtnúť ale predovšetkým sa musia vyškrtnúť zo života danej osoby aby tak mohlo dôjsť k náprave a zlepšeniu situácie.

Konečná bilancia rozpočtu po úpravách už slúži na to aby sa **dodržiavala**. Tu už nastávajú osobnostné a spoločenské faktory, ktoré musí daná osoba ovplyvniť. Daný rozpočet je vytvorený k danému okamihu, no postupom času je ho nutné samozrejme meniť a prispôbovať aktuálnej situácii tak aby bol vždy reálny a pokiaľ možno pozitívny.

3.1.3 Poistenie proti platobnej neschopnosti

Sledovanie a kontrola nad svojim rozpočtom a dlhmi sú dobré, no to neznamená že s nimi osoba nemôže mať žiadne dlhy. Hypotekárny úver, prípadne spotrebiteľský úver na potrebný spotrebič do domácnosti je prirodzenou súčasťou väčšiny ľudí. A nemusí to byť problém, však splácanie jedného či dvoch úverov je bezproblémové. No vždy môže nastať situácia, kedy sa dlžník dostane do horšej situácie napríklad z dôvodu straty zamestnania alebo choroby a splácanie inak únosných dlhov sa môže stať veľmi problematickým.

Pre takéto prípady existuje poistný produkt poistenie platobnej schopnosti, ktorý slúži na to aby poisťovňa v prípade **straty platobnej schopnosti** dlžníka mu zaplatila dohodnutú **poistnú čiastku** a tak bude mať dlžník z čoho splatiť svoj dlh. Takéto poistenie často poskytujú aj samotní poskytovatelia úverov a pôžičiek, ktorí si tak chránia svoje pohľadávky proti dlžníkovej strate platobnej schopnosti.

Takéto poistenie dnešné poisťovne a banky poskytujú v rôznych podobách, od poistení k hypotekárnym úverom až po poistenie bežných výdajov potrebných na život ako nájom, energie a podobne. Ich cena je taktiež rôzna, tie najlacnejšie bývajú spravidla poistenia na stratu platobnej schopnosti z dôvodu smrti či choroby a potom drahšie zahŕňajú aj iné dôvody ako napríklad strata zamestnania.

Nevýhody poistenia proti platobnej neschopnosti

Toto poistenie má aj svoje nevýhody a riziká. Okrem toho, že nie je zdarma a tak zdraží splácanie danej pôžičky, môže byť plnenie od poisťovne možné až po určitej dobe trvania poistnej udalosti, napríklad až po mesiaci pracovnej neschopnosti alebo dvoch mesiacov bez zamestnania. To znamená že poistné plnenie dostane dlžník až po dlhšej dobe a dovtedy musí záväzky splácať z iného zdroja.

Plnenie poisťovne je taktiež **podmienené** uplynutím určitej doby od začiatku poistenia, napríklad až od 3 mesiacov od uzavretia zmluvy o úvere alebo pôžičke. No keď si dlžník pozorne zistí všetky detaily a vyberie vhodný produkt, je toto poistenie dobrým spôsobom minimalizovania rizika, predovšetkým pri veľkých a dlhodobých úveroch a pôžičkách, kedy je veľká šanca, že k nejakej takejto nepriaznivej situácii dôjde.

3.1.4 Konsolidácia pôžičiek

Ďalším spôsobom ako sa v stave zadlženosti vyhnúť predĺženiu je konsolidácia pôžičiek. Ide o **zlúčenie pôžičiek**, kedy sa viaceré dlžníkové pôžičky vymenia za jednu novú. Z toho vyplýva, že tento spôsob sa využíva v prípadoch kedy má dlžník viacero dlhov. Vyšší počet dlhov znamená viac starostí a predovšetkým viac nákladov v podobe úrokov. Konsolidácia je výhodná hlavne vtedy, keď má dlžník nevýhodné pôžičky. Teda predovšetkým pôžičky od nebankových spoločností, spotrebiteľské úvery s vysokými úrokmi a podobne.

Konsolidácia môže mať dva spôsoby realizácie. Konsolidácia bez zabezpečenia nehnuteľnosťou a konsolidácia so zabezpečením nehnuteľnosťou. Konsolidačné úvery bez zaistenia nehnuteľnosťou sú samozrejme drahšie. Výhodnejšia je konsolidácia so zaistením nehnuteľnosťou pri ktorom sú omnoho lepšie úrokové podmienky avšak pre dlžníka je tam riziko straty nehnuteľnosti.

Okrem nižších úrokov a zníženia mesačných splátok má konsolidácia aj ďalšie **výhody**:

- **šetrí čas administrácie úverov** – splácať veľké množstvo úverov je zložitejšie a časovo náročnejšie ako splácať úver jediný,

- **po konsolidácii existuje len jeden veriteľ** – komunikácia s jedným veriteľom je značne jednoduchšia ako komunikácia s veriteľmi viacerými. Takže aj prípadná dohoda s ním môže byť reálnejšia ako dohoda s niekoľkými veriteľmi,
- **konsolidačný úver je možné čerpať nad hranicou refinancovanej čiastky** – pri spojení úverov je možné si tento nový úver vziať na vyššiu čiastku ako majú všetky predošlé úvery dokopy,
- **nižšie poplatky za vedenie pôžičky** – okrem zníženia úrokov a mesačných splátok samotného úveru dlžník ušetrí aj na poplatkoch za vedenie pôžičiek, keďže bude platiť len poplatky za jednu pôžičku,
- **predĺženie doby splácania** – ďalšie zníženie mesačných splátok možno dosiahnuť predĺžením doby splácania konsolidačného úveru.¹⁶

Konsolidácia je výhodný nástroj na zníženie zadlženosti. Avšak jej získanie nie je samozrejmé a dlžník musí byť zadlžený natoľko aby bol ešte schopný získať tento nový úver.

3.2 Zadlženie domácností

V dnešnej spoločnosti je častým neduhom spôsob života na dlh. To znamená, že spotrebitelia nemínajú len svoje disponibilné prostriedky a nečakajú kým ich obstarajú, ale využívajú prostriedky od iných formou pôžičiek a úverov. Je to skoro **módny trend**, ktorý pochádza z ekonomicky vyspelých krajín, kde je spoločenská nutnosť žiť konzumne.

Tento zvyk je pomerne málo škodlivý ak na neho dotýčný má. Žiť nad možnosti svojich disponibilných zdrojov je totiž drahší. Za požičané peniaze je dlžník povinný platiť cenu v podobe úrokov a v prípade nezodpovedného prístupu k splácaniu aj pokuty a penále, čo v prípade života za svoje nehrozí.

Ku dňu **28.02.2015** presiahla zadlženosť českých domácností úroveň **1 317 miliárd korún**.¹⁷ Ešte v nedávnej minulosti zadlženosť domácností rástla. Tento krát je trend stagnujúci. Medziročne došlo k nepatrnému poklesu zadlženia v rádoch desatinách percenta. Oproti ostatným

¹⁶ Pôžička.sr. Konsolidácia pôžičiek Ako prebieha a v čom spočívajú jej výhody?. [online].[04.04.2015].

¹⁷ Kurzy.cz. ČNB. Celkové zadlužení domácností (v mil. Kč) – ekonomika ČNB. [online].[cit. 03.03.2015].

krajinám EÚ je zadlženosť domácnosti nižšia. No je nutné brať ohľad na ekonomickú úroveň, pretože v krajinách s vyššou ekonomickou úrovňou si domácnosti môžu dovoliť vyššiu mieru zadlženia, pretože majú vyššie príjmy a majú tak menšie riziko toho, že by došlo k neschopnosti splácať svoje dlhy. Vysoká úroveň zadlženosti môže mať rôzne príčiny.

3.2.1 Príčiny zadlžovania

Medzi hlavné príčiny patrí **preferencia spotreby**, ktorá vyplýva práve z trendov konzumnej spoločnosti. Zvýšenie tohto zvyšovania spotreby avšak spotrebitelia nefinancujú len z vlastných prostriedkov ale aj z prostriedkov požíčaných.

Ďalšou príčinou môže byť aj **zvyšovanie životného štandardu**. To súvisí s rastom nominálnych a reálnych miezd. Tým pádom majú spotrebitelia pocit že si môžu dovoliť viac, no bohužiaľ to býva pocit neúmerň k skutočnému zvýšeniu reálnych miezd a tak si na to predstavené zvýšenie spotreby musia spotrebitelia požiť od iných subjektov. Najpodstatnejšou časťou tohto dôvodu je pocit nutnosti vlastníctva nehnuteľnosti. Spotrebitelia sa tak zadlžujú veľkými čiastkami formou hypotekárnych úverov na kúpu vlastného bytu či stavbu domu. Tento pocit nutnosti vlastníctva nehnuteľnosti sa v posledných rokoch rozmohol a môže byť považované za dôvod zvyšovania zadlženosti.

S trendom života na dlh je spojená samozrejme aj reakcia subjektov, ktorých predmetom činnosti je práve poskytovanie úverov a pôžičiek. Zvyšujúci dopyt po takýchto produktoch oživuje tento segment trhu a takéto subjekty na to samozrejme reagujú **zvýšenou marketingovou činnosťou**. Práve táto marketingová činnosť je akousi podpornou surovinou pre udržanie tohto trendu. Komunikovanie časovej a administratívnej jednoduchosti získavania cudzích zdrojov je samozrejme len prilieváním oleja do ohňa a ako také podporuje pocit spotrebiteľov že musia vlastniť viac ako si môžu momentálne dovoliť.

3.2.2 Skladba dlhu českých domácností

Dlžníci si požíciavajú na rôzne veci. Z predošlých informácií možno usúdiť, že prevažnými spôsobmi ako dlžníci požíčané prostriedky využívajú sú nehnuteľnosti a spotreba.

Tabuľka 3.1.

Účel zadĺženia	Výška dlhu v mil. Kč
Na bývanie	911 649
Na spotrebu	259 896
Ostatné	145 593

Zdroj: Kurzy.cz. ČNB. Celkové zadlužení domácností (v mil. Kč) – ekonomika ČNB. [online].[cit. 03.03.2015].

Najväčšiu časť tvoria dlhy spojené s bývaním. Jedná sa predovšetkým o hypotekárne úvery a úvery zo stavebného sporenia, ktoré sú obvykle kryté záložným právom. Takéto úvery poskytujú prevažne bankové ústavy. Tieto úvery obvykle berú dlžníci s vyššími príjmami.

Graf 3.1. Vzájomný pomer jednotlivých účelov zadĺženia

Úvery na spotrebu si berú predovšetkým dlžníci s nižšími príjmami a slúžia na obstaranie spotrebného tovaru, väčšinou spotrebiteľská elektronika. Tieto úvery poskytujú okrem bánk aj nebankové spoločnosti, ktoré majú nižšie požiadavky na ručenie a záruky. Tieto záruky a ručenia si totiž osoby s nižšími príjmami dovoliť nemôžu. Ide predovšetkým o osoby dlhodobo nezamestnané, osoby s nedostatkom finančných prostriedkov, ktoré si neuvedomujú všetky riziká

ktoré z takéhoto požičiavania peňazí plynú. A tak sa stávajú často obeťou nevýhodných úrokov a podmienok, ktorými si takéto spoločnosti tieto naoko výhodné pôžičky poisťujú.

Medzi ostatné dlhy patria dlhy za služby ako napríklad telekomunikácie, energetika a podobne, prípadne prenájom majetku (leasing, splátky a podobne).

3.2.3 Dôsledky zadlžovania

Počet ľudí, ktorí nie sú schopní svoje dlhy splácať rastie. Dôvody straty tejto schopnosti sú rôzne. Môže to byť z **vlastného pričinenia**, kedy si naberú **veľké množstvo pôžičiek** a potom ich nemôžu splácať. Pri nakupovaní na splátky alebo pri žiadostiach o úver nepremýšľajú, či sú schopní zo svojich príjmov dlhy splácať a potom sa ocitajú v bezvýchodnej situácii. Jedným z dôvodov je tiež to, že nečítajú podmienky, za ktorých sú im peniaze poskytnuté. Často ani nie je možnosť, si tieto zmluvy pred podpísaním prečítať.

Avšak nie vždy si za to môžu tak úplne sami. Do problémov so splácaním sa môžu dostať **zhoršením ich ekonomickej situácie**, napríklad stratou zamestnania. V prípade malých úspor a dlhším časom medzi stratou a získaním nového zamestnania môžu nastať problémy so splácaním dlhov. Zo začiatku ľudia obvykle dlhy riešia ďalšími dlhmi, či už zmluvnými alebo mimozmluvnými so známymi a podobne. Potom sa uchýlia k **predaju majetku** v bazároch a nedajbože nezákonnému konaniu. S týmto postupom sa stretávame prevažne u sociálne slabších skupín obyvateľstva.

Toto všetko má však len **dočasný charakter** a v podstate nerieši samotné zadlženie ale len presúva dlhy z osoby na osobu a tým len posúvaním problému na neskôr. A tak postupom času sa dlžník dostane do dlhovej pasce, z menších dlhov sa stanú dlhy podstatné s ďalšími úrokmi a pokutami. A to nezadržiateľne vedie k úpadku.

3.2.4 Spôsoby zadlženia

Existuje viacero možností ako si požičať peniaze. Niektoré z nich sú vymedzené na priamo určený účel, iné sú bezúčelové a je ich možno použiť na čokoľvek. Úvery a pôžičky poskytujú buď bankové inštitúcie ale v dnešnej dobe aj rôzne nebankové spoločnosti alebo aj

individuálne osoby. Subjekty, od ktorého sa peniaze požičiavajú, druhy jednotlivých úverov ale aj konkrétne produkty sa od seba líšia v jednoduchosti získania, v maximálnej výške požičaných peňažných prostriedkov aj vo výške úrokov a teda v cene.

Kontokorentný úver

Kontokorentný úver je bežne dostupný krátkodobý typ úveru. Funguje na princípe mínusových súm na bankovom účte klienta. Ten môže zo svojho účtu čerpať peňažné prostriedky aj keď už na svojom účte nemá žiadne prostriedky. Banka mu tak pri záporných pohyboch na účte automaticky požičiava prostriedky. Pri prekročení určitej hranice sa zvyšujú úroky, za ktoré klientovi tieto prostriedky poskytuje.

Hypotekárny úver

Hypotekárny úver je úver, za ktorý dlžník ručí svojou nehnuteľnosťou formou záložného práva k nehnuteľnosti. Hypotekárny úver sa obvykle získava za účelom financovania nehnuteľností, či už stavby, kúpy alebo rekonštrukcie. Výška úveru a predovšetkým výška úrokov závisí od hodnoty **založenej nehnuteľnosti** či dĺžky splácania úveru. Hypotekárne úvery sa väčšinou obstarávajú na dlhšiu dobu, od 5 do 30 rokov. Úver sa spláca mesačnými splátkami, väčšinou anuitnými s rovnakou výškou splátok pri rovnakej výške úrokovej miery. Mení sa len pomer medzi úrokmi a istinou pri splácaní úveru.

Hypotekárny úver môže byť **dohodnutý účelovo**, kedy je určené na čo budú prostriedky z neho využité alebo neúčelovo, kedy použitie prostriedky nie je dohodnuté. Existuje mnoho druhov hypotekárnych úverov, v závislosti od konkrétneho poskytovateľa, či už hypotekárne úvery kombinované s investičným životným poistením a podobne.

Hypotekárne úvery sú často **podporované zo strany štátu**. V prípadoch kedy hypotekárny úver slúži priamo na zabezpečenie bytových potrieb štát poskytuje rôzne podpory alebo ich podporuje formou možnosti si úroky z takéhoto úveru odčítať od základu dane.

Úver zo stavebného sporenia

Ďalším spôsobom ako možno financovať bytovú potrebu je úver zo stavebného sporenia. Je to úver ktorý je závislý na stavebnom sporení dlžníka. Môže byť poskytnutý na základe toho, či dlžník splní podmienky dané štátom a konkrétnym poskytovateľom úveru. Medzi podmienky

patrí hlavne lehota od uzavretia stavebného sporenia a sumy, ktorou v tomto sporení dlžník disponuje. Avšak okrem podmienok je problémom aj obmedzená výška tohto úveru, ktorá závisí od výšky dohodnutého sporenia.

Preklenovací úver

Kvôli nedostatkom úveru zo stavebného sporenia vznikol takzvaný preklenovací úver. V prípade tohto úveru nefigurujú podmienky ani tak obmedzená výška poskytnutého úveru ako pri úveru zo stavebného sporenia. Na tento úver neexistuje právny nárok, takže ak dlžník nesplní podmienky dané poskytovateľom, nemusí tento úver dostať. Kvôli menej prísny podmienkam k jeho získaniu je avšak drahší ako vyššie spomínané úvery.

Spotrebiteľský úver

Po nehnuteľnostiach je hlavným dôvodom zadlžovania spotreba. Spotrebiteľské úvery sú zamerané na obstaranie spotrebného tovaru či služieb, ale možno ich využiť v podstate na čokoľvek ak sú bezúčelové.

Vybavenie spotrebiteľského úveru je v súčasnosti jednoduchá a rýchla záležitosť. Ich výška a cena závisí na konkrétnom poskytovateľovi, väčšinou ide o čiastky od niekoľko tisíc až po niekoľko sto tisíc. Záleží aj na druhu, či ide o účelové alebo bezúčelové a u vyšších úverov môže poskytovateľ požadovať ručenie alebo poskytnutie záložného práva.

Kreditná karta

Jedným z najflexibilnejších úverov je úver formou kreditnej karty. Ide o platobnú kartu, ktorou dlžník platí ako s bežnou platobnou kartou, ale peňažné prostriedky nie sú z jeho bankového účtu ale požičané prostriedky z banky. Uskutočnené platby sú zúčtované ako revolvingový úver, ktorý sa potom spláca pravidelnými splátkami. Na splatenie má dlžník určité obdobie, ktoré keď nedodrží tak potom spláca omnoho väčšie úroky za tieto prostriedky.

Nebankové pôžičky

Úvery a pôžičky nemusia poskytovať len bankové ústavy ale aj nebankové spoločnosti. Tieto spoločnosti úvery poskytujú dlžníkom jednoduchšie a rýchlejšie, no často v konečnom

dôsledku drahšie. Okrem klasických úverov a pôžičiek či už od bánk alebo od nebankových spoločností existujú aj iné spôsoby financovania súčasnej spotreby cudzími zdrojmi.

Kúpa na splátky a leasing

Kúpu na splátky poskytuje väčšina väčších obchodných spoločností. Jej princípom je, že dlžník si od spoločnosti vezme tovar alebo iný predmet splátky, pričom spoločnosti hneď nezaplatí, ale bude platiť postupne v splátkach.

Leasing je v podstate nákupom veci na splátky, kedy sa ale dlžník stáva majiteľom veci až po jej splatení. Dovtedy je dlžník len jej užívateľom. Leasing sa používa predovšetkým na drahší majetok ako sú autá, stroje a podobne.

3.3 Vývoj zadlženosti

Smer a intenzita vývoju zadlženosti závisí od najrôznejších spoločenských a ekonomických skutočností. Či už sú to trendy, úroveň finančného vzdelania, ekonomická situácia na trhu s bankovými produktmi ale aj politické podmienky. Z ekonomických vplyvov má najväčší vplyv výška úrokovej miery, úroveň nezamestnanosti, množstvo peňažných prostriedkov v ekonomike a ich prerozdelenie medzi spoločenské vrstvy, miera inflácie, úroveň cien produktov ale aj úroveň cien výrobných faktorov, predovšetkým práce.

Tabuľka 3.2.

Účel	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Na spotrebu	297 315	265 616	267 763	266 063	264 125	262 775
Zmena v %		-10,66	0,81	-0,63	-0,73	-0,51

Napriek trendom života na dlh a zvyšovaniu cien, zadlžovanie za účelom zvýšenia momentálnej spotreby už posledné 3 roky klesá. Od roku 2009 úroveň zadlženia na spotrebu klesla za 5 rokov o 11,6%. Tento ukazovateľ možno ukazuje zlepšenie disciplíny v spotrebe, kedy napriek zvyšovaniu celkovej zadlženosti, cenám a ekonomickej úrovne sa dlžníci čoraz menej zadlžujú kvôli spotrebe.

Na bývanie	691 697	738 386	788 062	831 540	870 036	906 104
Zmena v %		6,75	6,73	5,52	4,63	4,15

Neustály rast je v oblasti hypotekárnych a iných úverov na bytovú potrebu. Pocit nutnosti vlastniť sa očividne najviac premieta práve do oblasti bývania. Takéto zadlženie sa považuje za zdravé zadlženie, pretože doba životnosti takto obstaraných nehnuteľností omnoho viac presahuje dobu splácania úveru. Medziročne rýchlosť rastu tohto zadlženia mierne klesá, no napriek tomu za posledných 5 rokov stúpila hodnota zadlženia o 31%.

Ostatné	119 491	132 158	144 430	143 743	147 270	145 623
Zmena v %		10,6	9,28	-0,47	2,45	-1,12

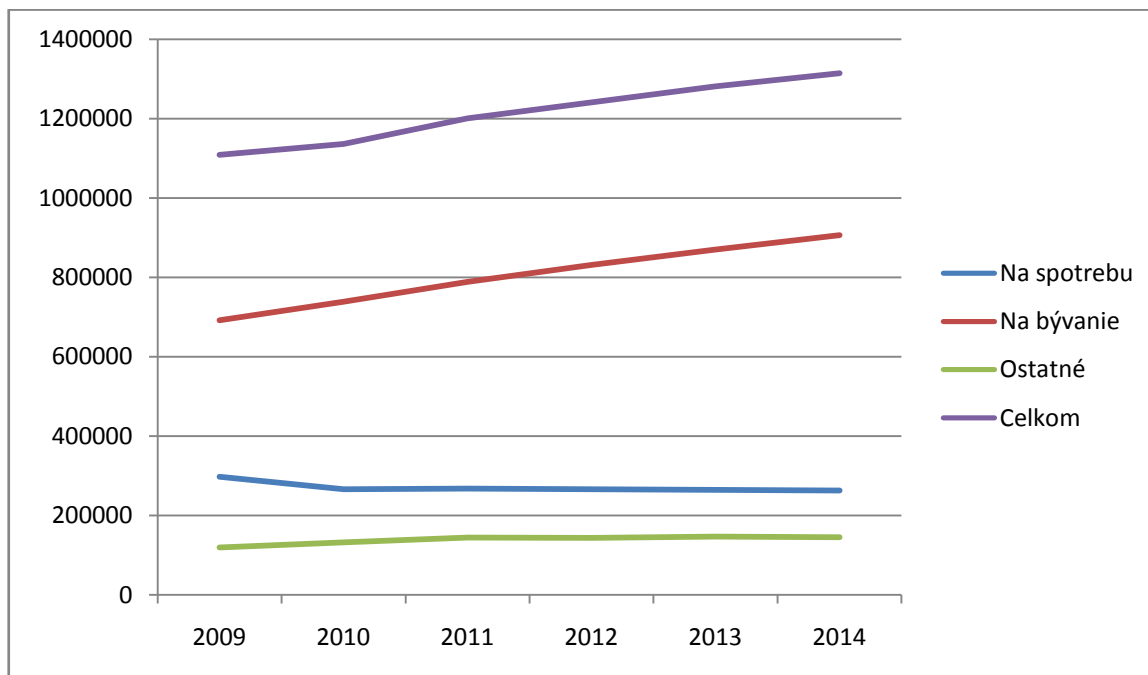
Ostatné kategórie zadlženia sa po prudkom raste v rokoch 2010 a 2011 ustálili a len mierne sa odchyľujú od dosiahnutej hodnoty z roku 2011. Posledný rok došlo dokonca k poklesu o 1,12%.

Celkom	1 108 503	1 136 160	1 200 255	1 241 346	1 281 431	1 314 502
Zmena v %		2,49	5,64	3,42	3,23	2,58

Zdroj: Kurzy.cz. ČNB. Celkové zadlužení domácností (v mil. Kč) – ekonomika ČNB. [online].[cit. 03.03.2015].

Celková zadlženosť má stúpajúcu tendenciu. Je to hlavne vďaka dominantnej časti celkového zadlženia – zadlženia na bývanie, ktoré samé o sebe rastie a tak rastie aj zadlženie celkové.

Graf 3.2. Zadlženie v rokoch 2009 – 2014 podľa účelu zadlženia

Pri porovnaní všetkých kategórií zadlženia je jasne vidieť celkom výrazný rast zadlženia na bývanie. Ani miernejší rast ostatného zadlženia a pokles zadlženia na spotrebu nespomaľuje výrazné zvyšovanie celkového zadlženia. Bytové potreby zrejme sú a budú hlavným dôvodom pre zadlžovanie domácností.

3.4 Vývoj oddlženia

Množstvo podaní insolvenčných návrhov spojených s návrhom na oddlženie vo všeobecnosti rastie už od roku 2009. Z počiatku rástol dokonca niekoľkonásobne a jeho rast sa postupom času spomalil. V roku 2014 bol už medziročne mierny pokles podaných návrhov.

Prudký rast v období od roku 2009 do 2011 bol pravdepodobne spôsobený novým IZ zákonom č. 182/2006 Sb. o úpadku a spôsoboch jeho řešení, ktorý priniesol výrazné zmeny do oblasti insolvenčného práva od roku 2008. Táto zmena tento zákon a celkovo túto oblasť práva popularizovala a tak začal prudký vzostup dlžníkov, ktorí mali záujem o zbavenie sa dlhov

takýmto spôsobom. Tento rast pokračoval aj ďalšie roky spolu s tým ako sa odvetvie oddlženia a osobného bankrotu dostávalo do povedomia ľudí.

Minulý rok sa tento rast **zastavil**, pravdepodobne z dôvodu akéhosi nasýtenia trhu, kedy sa už ustálil pomer dlžníkov, ktorí riešia svoj úpadok oddlžením k ostatným ľuďom. Možno z toho usudzovať, že už nepokračuje ďalšie šírenie informácií o oddlžení a spoločnosť je o tomto spôsobe dostatočne informovaná.

Mierny pokles podaných návrhov na oddlženie pokračoval aj v prvom kvartáli roku 2015 takže možno predpovedať mierny pokles oddlžení aj naďalej.

Tabuľka 3.3.

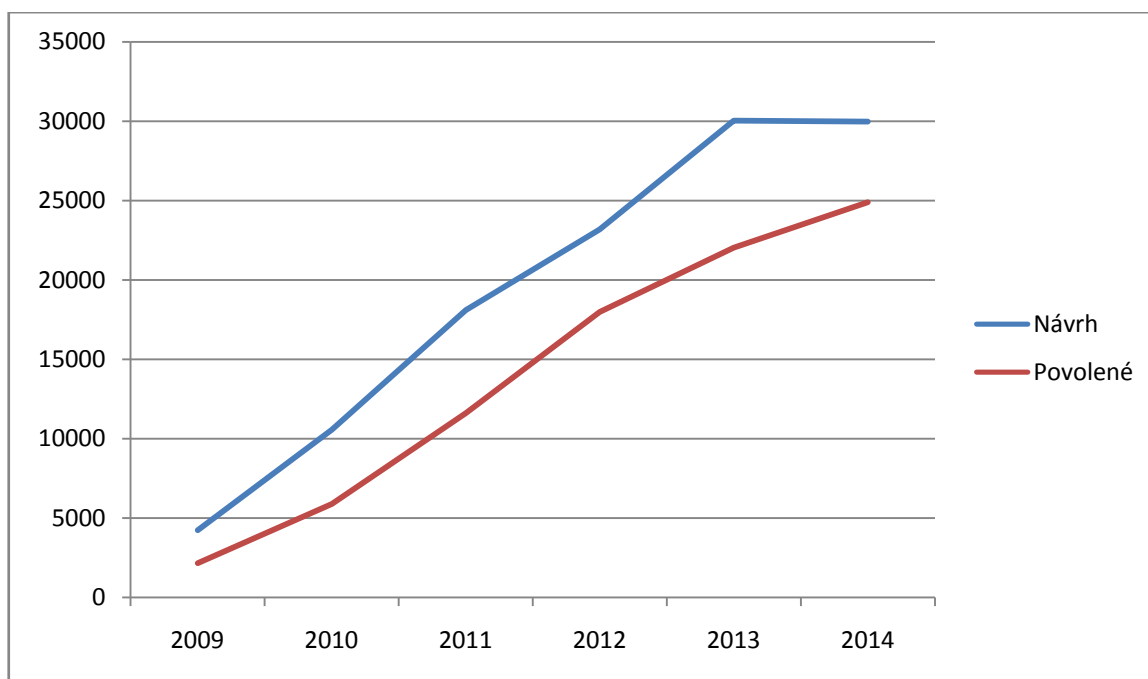
IN	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Návrh	4 237	10 559	18 108	23 179	30 029	29 967
Zmena v %		149,21	71,49	28	29,55	-0,21
Povolené	2 164	5 902	11 614	17 993	22 043	24 897
Zmena v %		172,74	96,78	54,93	22,51	12,95

Zdroje: Creditrefotm. Novinky. Vývoj insolvenčí v ČR. [online].[24.03.2015]; Justice.

Insolvenční zákon. statistikyISIR. [online].[24.03.2015].

Na rozdiel od podaných návrhov sa rast povolených oddlžení zatiaľ nezastavil a pokračuje aj naďalej avšak so znižujúcou tendenciou. Súvisí pravdepodobne s tým, že noví dlžníci a ich poradcovia sú dostatočne informovaní a tak sa znižuje počet neopodstatnených návrhov na oddlženie ktoré súd zamietla alebo ruší.

Graf 3.3. Vývoj počtu návrhov a povolení oddĺženia

Okrem kapacít záujmu dlžníkov o oddĺženie je možnou príčinou zastavenia rastu a začatia poklesu podaných návrhov aj súvisiaci pokles úrovne zadĺženia za účelom spotreby. Tieto spotrebiteľské úvery a ostatné spôsoby zadĺženia sú totiž hlavnou príčinou kvôli ktorej sa dlžníci dostávajú do úpadku, kedy okrem „nutného“ hypotekárneho úveru majú množstvo malých pôžičiek, väčšinou za účelom splácania ďalších, starších dlhov. A tak so znižujúcim „zlým zadĺžením“ sa znižuje aj počet dlžníkov v úpadku.

3.5 Vplyv zadĺženia na oddĺženie

Počet podaných insolvenčných návrhov spojených s návrhom na oddĺženie ako aj insolvenčné návrhy všeobecne nepochybne závisí na zadĺžení domácností. Avšak z prístupných dát **nie je jasná žiadna priama súvislosť**. To či sa dlžník do úpadku dostane alebo nie, závisí od druhu zadĺženia, jeho rozsahu a jeho prístupu k dlhom.

Celková zadĺženosť domácností nie je dostačujúci ukazovateľ na to aby bolo možné na jeho základe odhadovať počet návrhov na oddĺženie. Zvýšenie alebo zníženie celkovej zadĺženosti nemusí mať žiadny vplyv na počet dlžníkov v úpadku a počet podaných návrhov na

oddĺženie. Hlavným parametrom je dlhová disciplína a teda dlžníkov poriadok a kontrola nad dlhmi.

Tabuľka 3.4.

Ukazovateľ	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
IN	9 492	16 118	24 353	32 228	36 909	35 140
Zmena v %		69,81	51,09	32,34	14,52	-4,79
IN spot	4 237	10 559	18 108	23 830	30 888	31 577
Zmena v %		149,21	71,49	31,6	29,62	2,23

Počty podaných insolvenčných návrhov celkovo majú podobný vývoj v čase ako návrhy na oddĺženie. Aj insolvenčné návrhy ktoré skončili konkurzom alebo reorganizáciou od roku 2009 prudko rástli. Časom sa ich rast spomalil až do roku 2014 kedy sa ich počty dokonca mierne znížili.

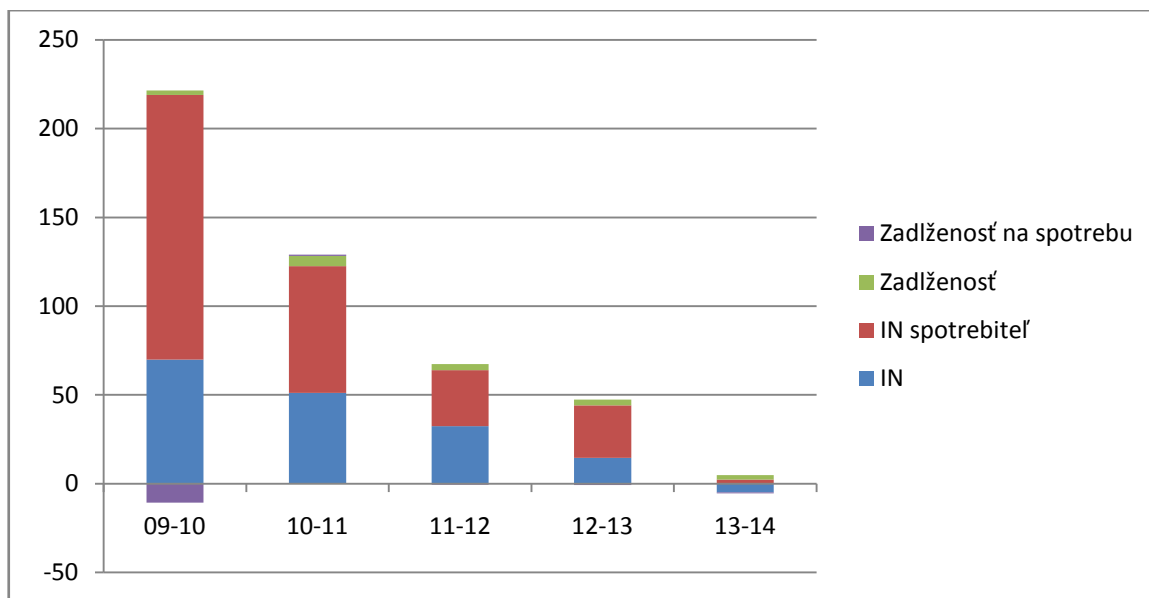
Zadĺženosť	1 108 503	1 136 160	1 200 255	1 241 346	1 281 431	1 314 502
Zmena v %		2,49	5,64	3,42	3,23	2,58

Zdroje: Creditrefotm. Novinky. Vývoj insolvenčí v ČR. [online].[24.03.2015]; Justice.

Insolvenční zákon. statistikyISIR. [online].[24.03.2015].

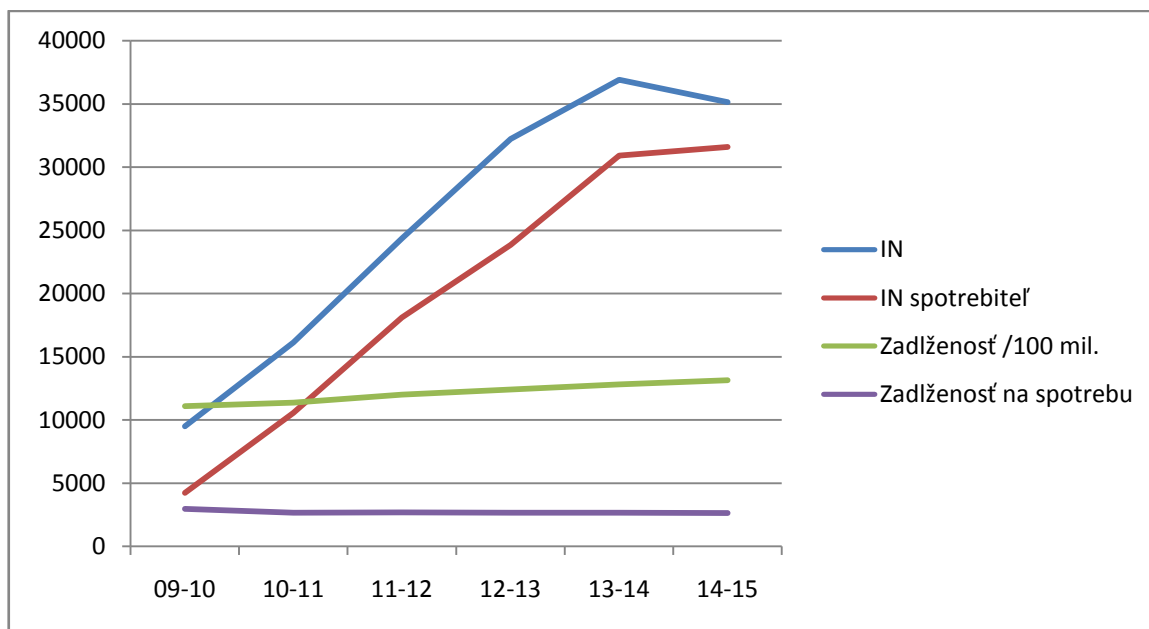
Oproti insolvenčným návrhom má vývoj zadĺženosti mnoho striedamejši priebeh. Jeho zmena je oproti veľkým zmenám v počtoch insolvenčných návrhov len mierna. Tak isto ako u insolvenčných návrhov aj rast celkovej zadĺženosti mierne spomaľuje, i keď do poklesu má ešte celkom ďaleko.

Graf 3.4. Porovnanie percentuálnych zmien zadlženosti a insolvenčných návrhov

Percentuálne medziročné zmeny počtov návrhov a celkovej zadlženosti sú diametrálne odlišné, aj keď väčšinou sú v rovnakom, kladnom smere. Obrovské nárasty počtov insolvenčných návrhov sú ale spôsobené predovšetkým legislatívnymi zmenami spojenými s insolvenčným právom. Až postupom času sa ich počty ustálili do dnešných hodnôt.

Graf 3.5. Porovnanie vývoja zadlženosti a počtov insolvenčných návrhov

Ale okrem ustálenia sa ich počty aj znížili, čo vôbec nekorešponduje s relatívne stálym trendom rastu celkovej zadlženosti. Ako bolo spomínané, môže to byť spôsobené poklesom zadlženosti za účelom spotreby, no táto zadlženosť klesá od doby počiatku rastu počtov insolvenčných návrhov.

Tabuľka 3.5.

Účel	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Na spotrebu	297 315	265 616	267 763	266 063	264 125	262 775
Zmena v %		-10,66	0,81	-0,63	-0,73	-0,51

Zdroj: Kurzy.cz. ČNB. Celkové zadlužení domácností (v mil. Kč) – ekonomika ČNB. [online].[cit. 03.03.2015].

Avšak oproti prvotným známkam poklesu počtov insolvenčných návrhov je pokles zadlženia na spotrebu primálny. Pravdepodobne bude pokles počtov pokračovať aj naďalej, až dokým sa nedostane na určitú stálu úroveň okolo ktorej bude oscilovať. Táto hranica bude mať podobu mierneho poklesu zhruba v takej istej miere ako bude pokračovať úroveň poklesu zadlženia na spotrebu, vtedy bude možno sledovať priamu závislosť počtu oddlžení od zadlženia na spotrebu a celkového zadlženia. Počet oddlžení na tejto úrovni bude predstavovať počet dlžníkov v úpadku do ktorého sa dostali z objektívnych dôvodov ako strata zamestnania alebo zmeny v ekonomike.

4 Vyhodnotenie ekonomických dôsledkov oddlženia pre dlžníka

To aký veľký dopad bude mať oddlženie závisí na jednej strane od množstva a veľkosti jeho záväzkov a na strane druhej od veľkosti jeho príjmov a majetku. Čím vyššie nesplatené záväzky dlžník má tým horší bude samozrejme dopad oddlženia na jeho majetok či príjmy. Na druhú stranu **výška hodnoty** majetku alebo príjmov dlžníka **nie je k dopadom** jednoznačne **nepriamo úmerná**. Čím vyšší majetok alebo príjmy dlžník má, tým väčšia časť z nich bude musieť obetovať v procese oddlženia a tak ho bude dlžník horšie znášať. Aký dopad bude oddlženie na dlžníka mať, závisí aj od spôsobe, akým bude oddlženie prebiehať.

4.1 Formy oddlženia

Proces oddlženia môže prebiehať dvoma rôznymi spôsobmi. Ide o **oddlženie formou plnenia splátkového kalendára** a **oddlženie formou speňaženia majetkovej podstaty** dlžníka. O spôsobe oddlženia rozhodujú veritelia hlasovaním na schôdzi veriteľov, a až v prípade, že veritelia nerozhodli alebo ani neprebehla schôdza veriteľov, rozhodne o spôsobe oddlženia súd. V prípade, že o forme oddlženia rozhodujú veritelia, pochopiteľne rozhodujú na základe toho čo je lepšie pre nich. To znamená, že ak má dlžník dostatočne veľký majetok, rozhodnú o forme speňaženia majetku. No v prípade rozhodovania insolvenčného súdu, tento väčšinou rozhoduje tak aby došlo k čo najmenej ujmě na strane dlžníka. Vo väčšine prípadov to znamená, že rozhodne o forme plnením splátkového kalendára ako najčastejším spôsobom.

V niektorých prípadoch je možné, aby súd rozhodol o **kombinácii** týchto dvoch spôsobov. Stane sa tak predovšetkým v prípade, kedy dlžníkov príjem nebude dostatočne veľkým pre oddlženie splátkovým kalendárom a dlžník preto ponúkne speňaženie časti svojho majetku k tomu. Kombináciu možno tým pádom použiť len v prípade, že s tým dlžník súhlasí.

Tabuľka 4.1. Počet schválených spôsobov oddĺženia

Spôsob oddĺženia	Obdobie		
	I.Q. 2015	2014	2013
Splátkový kalendár	6 259	24 897	22 043
Majetková podstata	195	781	572

Zdroj: Creditrefotm. Novinky. Vývoj insolvenčí v ČR. [online].[24.03.2015].

Ako možno vidieť v tabuľke **Tabuľka 4. 1.**, dlhodobo úplná väčšina oddĺžení je realizovaných formou plnenia splátkového kalendára. V porovnaní s oddĺžením formou speňaženia majetkovej podstaty je to zrejme trochu miernejší spôsob zbavenia dlhov dlžníka a insolvenčný súd je takto ústretovejší k osudu dlžníka. No dôvodom prečo tomu tak je bude zrejme to, že dlžníci väčšinou nemajú dostatok majetku, ktorý možno na plnenie oddĺženia speňažiť. Bežný dlžník totiž disponujú majetkom bežnej potreby čo je výbavou domácnosti a dlhy príliš vysoké na to aby mohli byť uhradené predajom vecí, ktoré je možné predat’.

4.1.1 Oddĺženie formou plnenia splátkového kalendára

Pri oddĺžení formou plnenia splátkového kalendára, ide v podstate o **splácanie dlhov z príjmov dlžníka po dobu 5 rokov**. Tým dlžník obetuje časť svojich príjmov na splatenie svojich dlhov ale zachová si svoj majetok. Tieto čiastky sa určujú v závislosti od výšky budúcich príjmov.

Spôsob výpočtu splátok

1. **Čistá mzda**
2. Od čistej mzdy sa odčíta základná čiastka. **Základná čiastka** predstavuje dve tretiny súčtu **nezhabateľnej čiastky** na osobu dlžníka a jednu štvrtinu na každú osobu, ktorej je dlžník povinný poskytovať výživné. **Nezhabateľná čiastka** predstavuje súčet

životného minima a **normatívnych nákladov** pre jednu osobu a byt užívaný na základe nájomnej zmluvy.¹⁸

3. Od výslednej sumy splátky sa odčíta 750 Kč bez DPH ako odmena a 150 Kč náhrada hotových výdajov IS podľa IZ. Ak je IS platcom DPH tak je to spolu 1 089 Kč.
4. Ak je rozdiel podľa bodu 2. **nižší** ako nezhabateľná čiastka, dve tretiny tejto čiastky mínus odmena IS podľa bodu 3. slúžia na úhradu splátky.
Ak je **vyšší**, s čiastkou rovnou nezhabateľnej čiastky sa postupuje rovnako, a zvyšok sumy sa rozdeľuje veriteľom celý.
5. Zvyšok čiastky dlžníkovi ostane. Ostane mu teda základná čiastka, jedna tretina rozdielu medzi čistou mzdou a základnou čiastkou bez odmeny IS.

Vypočítané splátky neplatí dlžník, ale insolvenčný súd prikáže platcovi mzdy dlžníka aby vykonával zrážky zo mzdy dlžníka a zasielal ich insolvenčnému správcovi, ktorý ich rozdeľuje veriteľom. Výška plnenia pohľadávok veriteľom a zostatok pre dlžníka závisí od počtu ním vyživovaných osôb v domácnosti. Môžu nastať rôzne situácie:

Oddĺženie dlžníka samostatne bez detí:

Tabuľka 4.2.

Názov položky	Výpočet	Čiastka v Kč
1. Čistá mzda	15 000	15 000
2. Nezhabateľná čiastka	$3\,410 \text{ životné minimum} + 5\,767 \text{ normatívne náklady} \cdot \frac{2}{3}$	6 118
3. Základná čiastka	6 118 <i>nezhabateľná čiastka</i>	6 118
4. Rozdiel je vyšší ako nezhabateľná čiastka	$8\,882 \text{ rozdiel } \check{C}M - Z\check{C} - 6\,118$	2 764
5. Odmena IS	1 089	1 089
Veriteľom sa rozdelí	$(6\,118 \cdot \frac{2}{3}) + 2\,764 - 1\,089$	5 753
6. Dlžníkovi zostane	$15\,000 - 6\,842$	8 158

¹⁸ Základná čiastka vid' NV č. 595/2006 Sb., životné minimum vid' NV č. 409/2011 Sb., normatívne náklady vid' NV č. 414/2010

Z tabuľky je vidieť koľko dlžník rozdelí veriteľom a koľko mu ostane. Veriteľom rozdelí mesačne 5 753 Kč, čiže za 5 rokov za inak nezmenených podmienok rozdelí celkom veriteľom 345 780 Kč. Dlžník bude mať na svoju spotrebu mesačne 8 158 Kč.

Oddĺženie dlžníka samostatne s dieťaťom:

Tabuľka 4.3.

Názov položky	Výpočet	Čiastka v Kč
1. Čistá mzda	15 000	15 000
2. Nezhabateľná čiastka	$3\,410 \text{ životné minimum} + 5\,767 \text{ normatívne náklady} \cdot 2/3$	6 118
3. Základná čiastka	$6\,118 + 1/4 \cdot 6\,118 \text{ nezhabateľná čiastka}$	7 647
4. Rozdiel je nižší ako nezhabateľná čiastka	$7\,353 \text{ rozdiel} - 6\,118$	1 417
5. Odmena IS	1 089	1 089
Veriteľom sa rozdelí	$(6\,118 \cdot 2/3) + 1\,417 - 1\,089$	4 406
6. Dlžníkovi ostane	$15\,000 - 5\,495$	9 505

Ak má dlžník jednu vyživovanú osobu v domácnosti tak sa jeho situácia na strane zostatku zlepši len mierne. Na svoju mesačnú spotrebu bude mať 9 505 Kč. Veriteľom rozdelí mesačne 4 406 Kč čo za 5 rokov je 264 360 Kč.

Oddĺženie dlžníka s manželkou a dvoma deťmi:

Tabuľka 4.4.

Názov položky	Výpočet	Čiastka v Kč
1. Čistá mzda	15 000	15 000
2. Nezhabateľná čiastka	$3\,410 \text{ životné minimum} + 5\,767 \text{ normatívne náklady} \cdot 2/3$	6 118
3. Základná čiastka	$6\,118 + \frac{3}{4} \cdot 6\,118 \text{ nezhabateľná čiastka}$	10 706
4. Rozdiel je nižší ako nezhabateľná čiastka	$4\,294 \text{ rozdiel} - 6\,118$	X
5. Odmena IS	1 089	1 089
Veriteľom sa rozdelí	$(6\,118 \cdot 2/3) + X - 1\,089$	2 989
6. Dlžníkovi ostane	$15\,000 - 4\,078$	10 922

Pre finančnú situáciu dlžníka je jasné, že čím viac vyživovaných osôb, tým vyšší zostatok peňažných prostriedkov mu ostane. Avšak bez ohľadu na počet vyživovaných osôb v domácnosti je spláca určitú minimálnu splátku vo výške $2/3$ nezhabateľnej čiastky. A to znamená že **čím viac má vyživovaných osôb, tým viac prostriedkov na ich vyživovanie potrebuje**, ale z dôvodu splátok ich má na jednu osobu čoraz menej.

V prípade troch vyživovaných osôb mu mesačne ostane 10 922 Kč. Veriteľom mesačne spláca 2 989 Kč čo je za 5 rokov splácania 179 340 Kč. Záleží na konkrétnej výške záväzkov či vôbec bude schopný splatiť potrebných 30% záväzkov. Ak nie, súd rozhodne buď o oddĺžení formou speňaženia majetkovej podstaty, alebo ak dlžník nemá ani dosť majetku tak rozhodne o konkurze.

Oddlženie na základe spoločného návrhu manželov bez detí:

Tabuľka 4.5.

Názov položky	Manžel	Manželka
1. Čistá mzda	15 000	15 000
2. Nezhabateľná čiastka	6 118	6 118
3. Základná čiastka	6 118	6 118
4. Rozdiel je nižší ako nezhabateľná čiastka	2 764	2 764
5. Odmena IS	1 633	
Veriteľom sa rozdelí	12 051	
6. Dlžníkovi ostane	16 316	

Spoločné oddlženie manželov nemá vplyv na to, koľko peňazí po splátkach veriteľov ostane. Mesačne bez detí manželom ostane 16 316 Kč čo je rovnako ako pri oddlžení oddelene. Napriek tomu má praktické aj ekonomické výhody opísané v kapitole 2.6.8., ktoré môžu **výrazne zlepšiť** túto variantu pred variantou oddlženia manželov oddelene. Ale toto oddlženie má jednoznačne vplyv na celkovú čiastku odvedenú veriteľom vďaka úspore nákladov na odmenách IS. V tejto situácii manželka mesačne veriteľom splatí 12 051 Kč čo pri 5 rokoch splácania je 723 060 Kč. To je v porovnaní s oddeleným oddlžením celkovo o 31 500 Kč viac.

Oddĺženie na základe spoločného návrhu manželov s dieťaťom:

Tabuľka 11.

Názov položky	Manžel	Manželka
1. Čistá mzda	15 000	15 000
2. Nezhabateľná čiastka	6 118	6 118
3. Základná čiastka	7 647	7 647
4. Rozdiel je nižší ako nezhabateľná čiastka	1 417	1 417
5. Odmena IS	1 633	
Veriteľom sa rozdelí	9 357	
6. Dlžníkovi ostane	19 010	

V prípade spoločného oddĺženia manželov s jedným dieťaťom manželom ostane 19 010 Kč mesačne čo je rovnako ako pri oddelenom oddĺžení a veriteľom sa rozdelí 9 357 Kč mesačne čo je 561 420 Kč za 5 rokov. Manželia tak odvedú veriteľom celkovo o 32 700 Kč viac.

Zníženie splátok

Pri oddĺžení formou plnenia splátkového kalendára, môže dlžník požiadať insolvenčný súd o zníženie zákonných mesačných splátok. Môže tak spraviť len v prípade, ak je pravdepodobné, že tak uspokojí **minimálne 50%** výšky všetkých pohľadávok veriteľov. Insolvenčný súd túto žiadosť môže ale aj nemusí prijať, prihliada pri tom na dôvody vzniku úpadku, celkovej výšky dlžníkových záväzkov, predpokladanej výšky jeho budúcich príjmov, odporúčaniu veriteľov a k opatreniam, ktoré dlžník koná k zachovaniu a zvýšeniu svojich príjmov a k zníženiu svojich záväzkov.¹⁹

Dlžník je **povinný vykonávať** primeranú **zárobkovú činnosť** aby mohol plniť splátkový kalendára ak je nezamestnaný je povinný sa snažiť o získanie práce. Nesmie odmietať dary ani dedičstvá a musí ich využiť k mimoriadnym splátkam pohľadávok nad rámec splátkového kalendára. Ak sa stane, že právnym úkonom tieto dary odmietne, je tento právny úkon neplatný

¹⁹ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení § 398 odst. 4

a k takýmto darom a dedičstvám sa prihliada ako keby odmietnuté neboli. Musí oznámiť insolvenčnému súdu, IS a veriteľskému výboru všetky zmeny ohľadom svojho bydliska a zamestnania. Nesmie zatajovať žiadne príjmy ani prijímať záväzky, ktoré by nemohol v dobe ich splatnosti splniť²⁰, a nesmie poskytovať žiadnemu z veriteľov zvláštne výhody.

Ak dôjde v priebehu plnenia splátkového kalendára k významným zmenám v okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky a doby splácania splátok, **môže súd rozhodnúť o zmene splátkového kalendára**. Takými zmenami môžu byť vznik povinnosti platiť výživné, úhrada celej pohľadávky jedného z veriteľov dlžníkovým spoludlžníkom alebo ručiteľom alebo ukončenie incidenčného sporu, v ktorom bola prihlásená pohľadávka veriteľa úspešne popretá.

4.1.2 Oddĺženie formou speňaženia majetkovej podstaty

Oddĺženie formou speňaženia majetkovej podstaty je podobné ako pri riešení úpadku konkurzom. Veritelia sú uspokojovaní z peňazí, získaných z **predaja majetku** dlžníka. Majetok dlžníka určený k uspokojeniu pohľadávok, teda majetkovú podstatu, tvorí na rozdiel od konkurzu len majetok, ktorý do majetkovej podstaty patril do okamihu rozhodnutia o schválení oddĺženia. Majetok, ktorý dlžník nadobudne potom, už ostáva vo vlastníctve dlžníka a na uspokojenie pohľadávok sa nepoužije. Čo náleží do majetkovej podstaty určí insolvenčný súd na základe zoznamu majetku, ktorý dlžník povinne predložil pri podávaní návrhu na oddĺženie.

V tejto forme oddĺženia má dispozičné právo k majetkovej podstate IS, ktorý sa stará o speňaženie majetku a uspokojenie veriteľov. Miera tohto uspokojenia je teda úplne nezávislá od vôle dlžníka a závisí len na úkonoch IS. Správca majetkovú podstatu speňažuje buď verejnou dražbou, predajom podľa ustanovení občanského súdného rádu o výkone rozhodnutia, a predajom mimo dražby. O spôsobe speňaženia rozhoduje veriteľský výbor, avšak ak ide o veci podliehajúce rýchlym znehodnocovaním alebo skazou (potraviny, hospodárske zvieratá), IS ho môže predat' aj bez tohto súhlasu.

---

²⁰ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho řešení, § 412

4.2 Iné spôsoby vymáhania pohľadávok od dlžníka

Oddlženie je špecifickým spôsobom úhrady pohľadávok veriteľom. Sú pri ňom podmienky, ktoré dlžník musí splniť k tomu aby sa dostal do úpadku a spadol tak do insolvenčného riadenia. Oddlženie je na ochranu dlžníka proti veriteľom. Z toho jasne vyplýva, že pre veriteľov nebude najvýhodnejšie a naopak, ostatné spôsoby vymáhania pohľadávok voči dlžníkovi nebude pre dlžníka tak výhodné ako samotné oddlženie.

4.2.1 Exekúcia

Exekúcia je veľmi rozšíreným spôsobom vymáhania pohľadávok od dlžníkov. Ide o súdny spôsob vymáhania ktorý má presne vymedzený priebeh.

K tomu aby mohol veriteľ na vymáhanie pohľadávok od dlžníka použiť exekúciu, musí mať v prvom rade exekučný titul. Je to v podstate potvrdenie o tom, že daná pohľadávka voči dlžníkovi skutočne existuje a je skutočne po splatnosti. Tento titul má rôzne podoby, môže ísť napríklad o:

- súdny vykonateľný platobný rozkaz
- rozhodcovský nález od rozhodcovského súdu
- exekútorský zápis
- výkaz nedoplatkov vo veciach poistného a povinných odvodov a podobne.

Až z takýmto exekučným titulom môže veriteľ žiadať súd o nariadenie exekúcie. Ten na základe dlžníkových majetkových a finančných pomerov určí spôsob vykonania exekúcie, ktorý v danom prípade považuje za najvhodnejší a najúčinnnejší. Spôsoby vykonávania exekúcie sú rôzne, ide najmä o:

Exekúcia na plat

Je to najpoužívanejší spôsob exekúcie. Exekútor sa dohodne so zamestnávateľom dlžníka na vykonávaní zrážok zo mzdy a ten bude tým pádom dlžníkovi automaticky každý mesiac

strhávať súdom určenú sumu zo mzdy. Pri tomto spôsobe platia rovnaké pravidlá ako pri oddlžení a to, že dlžníkovi sa musí nechať takzvaná nezhabateľná čiastka určená zákonom.

Exekúcia na bankový účet

Ďalší nenáročný spôsob vykonania exekúcie, kedy exekútor požiada banku o zablokovanie bankového účtu dlžníka z ktorého bude odvádzať súdom určenú čiastku. Dlžník k tomuto účtu nebude mať prístup, okrem povoleného jedného výberu vo výške dvojnásobku životného minima za celú dobu trvania exekúcie.

Exekúcia na nehnuteľnosť

Exekúcia na nehnuteľnosť funguje tak, že exekútor požiada katastrálny úrad o zablokovanie danej nehnuteľnosti. To znamená, že dlžník môže vo svojej nehnuteľnosti ďalej bývať ale nebude ju môcť predať ani sa jej zbaviť inak. Exekútor potom zorganizuje dražbu, kde sa bude daná nehnuteľnosť predávať a z predajnej ceny sa splatí exekúcia a čo zvýši, to dostane späť dlžník.

Exekúcia hnutel'ného majetku

Okrem nehnuteľnosti môže exekútor získať prostriedky aj zabavením a predajom hnutel'ných vecí. Takáto exekúcia funguje tak, že exekútor príde priamo na miesto pobytu dlžníka a jednoducho vezme dlžníkov majetok. Zabaviť môže akýkoľvek dlžníkov majetok, okrem majetku vymedzeného v zákone a to:

- oblečenie
- obvyklé vybavenie domácnosti
- zásnubný prsteň a iné podobné predmety
- zdravotnícke potreby a iné potreby, ktoré potrebuje dlžník kvôli svojej nemoci alebo telesnej chybe
- hotovosť vo výške dvojnásobku životného minima

- veci, ktoré sú nutné pre vykonávaníu dlžníkovho povolania alebo podnikania.²¹

Takto zhabaný majetok sa rovnako ako nehnuteľnosť neskôr draží a získané prostriedky sa použijú na splatenie exekúcie. Vykonávateľ exekúcie môže dokonca zhabať veci z miesta pobytu dlžníka aj v neprítomnosti dlžníka za asistencie polície či zámočníka.

Exekúcia na dôchodok a sociálne dávky

Exekútor môže dokonca siahnuť aj na dôchodok alebo sociálne dávky dlžníka. Niektoré sociálne dávky však zobrať nemôže ako napríklad dávky pomoci v hmotnej núdzi, pôrodné, pohrebné alebo príspevok na starostlivosť. Aj pri nich ale platí, že nemôže siahnuť na základnú nezhabateľnú čiastku.

4.2.2 Výkon rozhodnutia

Exekúcií podobný je výkon rozhodnutia. Je to tiež súdny nástroj a má rovnaký princíp ako exekúcia až na pár rozdielov. Na rozdiel od exekúcie pri výkone rozhodnutia:

- oprávnený podáva návrh u vecne a miestne príslušného súdu,
- návrh je spoplatnený,
- oprávnený vo svojom návrhu navrhne jeden zo spôsobov vykonania výkonu rozhodnutia podľa občanského soudního řádu,
- v řízení sa prihliada k primeranosti vykonávaného výkonu rozhodnutia.

4.2.3 Rozhodcovský proces

Medzi populárne spôsoby vymáhania pohľadávok od dlžníkov sú rozhodcovské procesy. Ide o mimosúdnu cestu riešenia sporov upravovanú zákonom č. 216/1994 S., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Jeho princíp spočíva v činnosti rozhodcu. Ten nezávisle, na základe dôkazov a dôkazných argumentov oboch strán rozhodne o spravodlivom kompromise.

---

²¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád § 322

Toto rozhodnutie sa stáva právoplatným vykonateľným rozhodnutím a má tak povahu súdneho rozhodnutia. Rozhodcovské riadenie sa môže použiť v prípade, keď je v zmluve obsiahnutá rozhodcovská doložka čo znamená, že sa všetky spory ohľadom danej zmluvy budú riešiť rozhodcovským procesom.

Tento proces je pre dlžníka vhodný predovšetkým v prípadoch kedy sú nezrovnalosti ohľadom zmlúv o úveroch a obe strany sa nevedia dohodnúť na rovnakom názore. No **pre dlžníka** môže byť rozhodcovský proces aj **nevýhodou** v prípade kedy len neplatí, pretože pre veriteľa je tak **jednoduchšie získať vykonateľné rozhodnutie** a môže tak podať exekučný návrh na dlžníka v krátkom čase.

4.2.4 Inkasné agentúry

Inkasné agentúry sú spoločnosti, ktoré sa venujú **súdnu** vymáhaniu pohľadávok. Je to v podstate len outsourcing povinností a prác v súvislosti so súdnym konaním pre veriteľa. S dlžníkom namiesto veriteľa komunikuje inkasná agentúra. Používa klasický spôsob vymáhania pohľadávok pomocou upomienok, telefonátov a osobných návštev dlžníka. Po tomto individuálnom a osobnom prístupe k dlžníkovi v prípade neúspešnosti nasleduje tradičný proces súdneho vymáhania.

4.2.5 Firmy na vymáhanie pohľadávok

Ide o firmy, ktoré sa špecializujú výlučne na **mimosúdny** spôsob vymáhania. Ide taktiež o outsourcing vymáhacích služieb avšak takáto spoločnosť nevyužíva súdnu cestu ale iba mimosúdne spôsoby.

Hlavný rozdiel medzi takýmito firmami a inkasnými agentúrami je v tom, že vymáhacie firmy danú pohľadávku od veriteľa buď odkúpia alebo na základe mandátnej zmluvy konajú v jeho mene.

Využívajú intenzívnejšie prístupy k vymáhaniu a často sa stáva, že dané spoločnosti sú napádané sťažnosťami od dlžníkov za nezákonné konanie. Avšak väčšina takýchto firiem si je rizika vedomá a tak postupujú zákonnými spôsobmi ako sú získavanie informácií o dlžníkovi, jeho vyhľadávanie, analýza jeho histórie, rozbory pohľadávok, zaistenie pohľadávok, zápočty

a ďalšie špecifické postupy. Ich cieľom je donútiť dlžníka k úhrade danej pohľadávky či už naraz alebo formou splátok. V prípade neúspechu táto firma dodá potrebné informácie veriteľovi a ten môže na základe nich zvoliť ďalší postup ako napríklad súdne vymáhanie.

4.2.6 Mimosúdna dohoda

Okrem spomínaných spôsobov vymáhania dlhov existuje aj jeden základný postup, ktorý by mal všetkým spomínaným predchádzať. Je to **vzájomná dohoda** oboch strán. To znamená, že ak má dlžník objektívne dôvody k neplneniu svojich záväzkov, mal by zájsť za svojim veriteľom a dohodnúť sa s ním, napríklad na splátkovom kalendári, prípadne inom spôsobe ako záväzok splniť.

Môže taktiež požiadať o dlhšiu dobu splatnosti, alebo prizvať do sporu tretiu osobu, ktorá sa za neho zaručí, prípadne sa stane jeho spoludlžníkom. V prípade úspešnej dohody sa obom stranám ušetrí náklady na prípadné súdne trovy a ušetrí čas a nervy.

Z predstavených spôsobov vymáhania pohľadávok voči dlžníkom je pre dlžníka jasne najvýhodnejšie oddĺženie v prípade, že bude dlžník **oslobodený** od platenia nesplatených záväzkov. Pri vyššom počte veriteľov je to (insolvenčné riadenie) dokonca zákonná povinnosť a pre dlžníka je to výhodné. Ak však má veriteľa len jedného, alebo nespĺňa iné podmienky k úpadku, môže to pre neho znamenať zlú správu. Každopádne je pre dlžníka najlepšie snažiť sa vyhnúť exekúcií alebo konkurzu a ako prvý spôsob voliť dohodu s veriteľom, ktorá bude v každom prípade výhodnejšia, minimálne pre dlžníka.

5 Záver

Nadmerné zadlženie je problémom pre spoločnosť aj pre jednotlivcov. Celkové **zadlženie** domácností v ČR neustále **stúpa** a je spôsobené pravdepodobne rozširujúcim sa názorom ľudí, že je dôležité vec vlastniť a žiť na dlh. Pokiaľ je dlžník schopný splácať svoje dlhy, tak je to len nákup služby poskytnutia finančných prostriedkov pri ich nedostatku. Ak ich dlžník ale z akéhokoľvek dôvodu prestane platiť, nastáva problém. Samotnému dlžníkovi neplatenie problém nespôsobuje, no jeho veriteľom áno. A tí nebudú ochotní na svoje peniaze čakať navždy.

Na uspokojenie svojich pohľadávok veritelia využívajú **rôzne nástroje**. K ich individuálnym zámerom slúžia vymáhacie agentúry, súdy a exekúcia. Tie z dlžníka neuhradené pohľadávky získajú formou predaja jeho majetku alebo prikázanými odvodmi zo mzdy. No ak sa stretne viac veriteľov, nastáva konflikt ich záujmov a dlžník sa samotný ocitne pod ich tlakom. Pre dlžníka to môže mať značne negatívny ekonomický priebeh.

A preto existuje inštitút **insolvenčného práva a oddlženie**. To bráni veriteľom samostatne od dlžníka vymáhať svoje pohľadávky a bráni tak nesystematickému plieneniu dlžníka. Po dlžení existuje možnosť, že dlžník už svoje staré záväzky platiť nebude musieť a má tak šancu na nový začiatok. Oddlženie v rámci insolvenčného práva existuje v ČR už niekoľko rokov a od jeho zavedenia prežíva veľký rozmach. Počty oddlžení sa niekoľko-násobne zvýšili, ako počty prijatých návrhov tak aj schválených oddlžení.

Iné spôsoby vymáhania dlžníkových záväzkov sú **výhodnejšie pre veriteľov**. Exekúcia alebo výkon rozhodnutia majú na rozdiel od oddlženia princíp úplného uspokojenia pohľadávok veriteľa. Inkasné agentúry slúžia len na delegovanie úkonov veriteľa v súdnom konaní. Vymáhacie spoločnosti slúžia na mimosúdne vymáhanie, čiže zastúpia veriteľa pri mimosúdnom dohadovaní sa s dlžníkom ohľadom záväzku, respektíve ho k dohode donútia. Najjednoduchší a najľudskejší spôsob je jednoduchá priama dohoda medzi dlžníkom v problémoch a veriteľom, no k tomu je potrebný správny prístup a ochota oboch strán.

Cieľom tejto diplomovej práce bolo zhodnotiť postavenie a možnosti dlžníka v situácii kedy sa ocitne v insolvenčnom riadení. Zaoberá sa ekonomickými dôsledkami oddlženia na dlžníka, rôznymi situáciami, ktoré pri oddlžení môžu nastať a ich možnými riešeniami.

Ekonomické dôsledky oddlženia pre dlžníka závisia na mnohých faktoroch. Rozsah ekonomických dôsledkov oddlženia závisí od **spôsobu**, akým sa **oddlženie realizuje**. Zatiaľ čo speňaženie majetku má krátkodobý charakter, kedy sa predá majetok a z toho sa pohľadávky uspokojia, pri oddlžení formou plnenia splátkového kalendára prebieha 5 rokov, počas ktorých je podstatná časť dlžníkovho príjmu odvádzaná na splátky jeho záväzkov. Samozrejme čím vyššia je hodnota dlžníkových záväzkov, tým náročnejšie je ich splatiť. Na druhú stranu, čím vyššiu hodnotu majetku alebo čím vyššie príjmy dlžník má, tým väčšia časť z nich je na splácanie pohľadávok využitá a tým horšie túto stratu môže dlžník pociťovať.

Týmto dopadom už pri začatí oddlženia nemožno zabrániť. Jedinou cestou ako im predísť alebo ich minimalizovať je **finančne sa vzdelávať** a obmedziť tak možnosť vzniku úpadku už pred jeho vznikom. Tvorba vyváženého rozpočtu pre jednotlivcov alebo domácností je kľúčová a pri vhodne nastavených zásadách finančného správania je možné sa nadmernému zadlženiu vyhnúť, prípadne **správne zvolenými nástrojmi** ako je poistenie či konsolidácia pôžičiek aspoň zmierniť následky prípadného úpadku a oddlženia.

Zoznam použitej literatúry

Odborná literatúra

BŘEZINOVÁ, Hana. Ekonomické aspekty insolvenčního zákona. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7273-159-6.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický. 3. vyd. Praha: Linde, 2014. 496 s. ISBN 978-80-7201-939-7

RICHTER, Tomáš. Insolvenční právo. Praha: ASPI, 2008. 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář. 2. Vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2.

KRÁLOVÁ, Lenka a kol. Krotitelé dluhů: průvodce vaším rodinným rozpočtem. 1. vyd. Praha: Plot, 2009. 167 s. ISBN 978-80-7428-017-7.

Elektronické dokumenty

UNCITRAL, United Nations publication, Austria: V.05-80722-August 2005 No. E.05.V.10, s. 83, ISBN 92-1-133736-4.

Dostupné z: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/insolven/05-80722_Ebook.pdf

JIRIČKA, Pavel. Úloha správce v insolvenčním řízení.

Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/sborniky/dp08/files/pdf/obchod/jiricka.pdf>

Manuál lektora Kurz: Rozvoj finanční a ekonomické gramotnosti, Projekt „Vzdělávací program rozvoje finanční a ekonomické gramotnosti u osob ohrožených předlužeností“, Renarkon o.p.s., Reg.číslo: CZ.1.04/3.1.02/43.00036

Dostupné z: <http://esfdb.esfcr.cz/modules/products/detail.php?pid=14038>

Právne predpisy

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád

Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

NV č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima

NV č. 327/2014 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2015 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení

NV č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)

Internetové zdroje

Internetový portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Příspěvek na bydlení. [online].[cit. 14.03.2015]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni

Kurzy.cz. ČNB. Celkové zadlužení domácností (v mil. Kč) – ekonomika ČNB. [online].[cit. 03.03.2015]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/cnb/ekonomika/celkove-zadluzeni-domacnosti-v-mil-kc/>

Finance.cz. Bydlení. Úvěr ze stavebního spoření. [online].[cit. 02.04.2015]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bydleni/stavebni-sporeni/abeceda-radnych-uveru/uver-ze-stavebniho-sporeni/>

Měšec.cz. Bydlení. Překlenovací úvěry. [online].[02.04.2015]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/bydleni/stavebni-sporeni/pruvodce/preklenovaci-uvery/>

Creditreform. Novinky. Vývoj insolvencí v ČR. [online].[24.03.2015]. Dostupné z: <http://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>

Justice. Insolvenční zákon. statistikyISIR. [online].[24.03.2015]. Dostupné z: <http://insolvenci-zakon.justice.cz/downloads/statistiky/2011.pdf>

Měšec.cz. Pojištění. Pojištění proti neschopnosti splácet: užitečná věc, nebo zbytečně vyhozené peníze?. [online].[03.04.2015]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/pojisteni-proti-neschopnosti-splacet/>

Pôžička.sr. Konsolidácia pôžičiek Ako prebieha a v čom spočívajú jej výhody?. [online].[04.04.2015]. Dostupné z: <http://www.pozicka.sr/konsolidacia-poziciek-ako-prebieha-a-v-com-spocivaju-jej-vyhody/>

Peníze.CZ. Dluhy. Průvodce exekucí krok za krokem. [online].[06.4.2015]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/exekuce/242480-pruvodce-exekuci-krok-za-krokem>

Epravo.cz. Články. A znovu to oddlužení. [online].[05.4.2015]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/a-znovu-to-oddluzeni-89029.html>

Zoznam skratiek

č.	číslo
EÚ	Európska únia
IN	insolvenčný návrh
IS	insolvenčný správca
IZ	insolvenčný zákon
odst.	odstavec
nasl.	naledujúci
NV	nariadenie vlády
pod.	podobne
Sb.	sbírky

Prehlásenie o využití výsledkov diplomovej práce

Prehlasujem, že

- som bol zaznamenaný s tým, že na moju diplomovú prácu sa plne vzťahuje zákon č. 121/2000 Z.z. – autorský zákon, najmä § 35 – užitie diela v rámci občianskych a náboženských obmedzení, v rámci školských predstavení a užitie diela školského a § 60 školské dielo;
- beriem na vedomie, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (ďalej len VŠB-TUO) má právo nezárobtkovo, ku svojej vlastnej potrebe, diplomovú prácu užiť (§ 35 odst. 3);
- súhlasím s tým, že diplomová práca bude v elektronickej podobe archívovaná v Ústrednej knižnici VŠB-TUO a jeden výstužok bude uložený u vedúceho diplomovej práce. Súhlasím s tým, že bibliografické údaje o diplomovej práci budú zverejnené v informačnom systéme VŠB-TUO;
- bolo zjednané, že s VŠB-TUO, v prípade záujmu z jej strany, uzavriem licenčnú zmluvu s oprávnením užiť dielo v rozsahu § 42 odst. 4 autorského zákona;
- bolo zjednané, že užiť svoje dielo, diplomovú prácu, alebo poskytnúť licenciu k jej využitiu môžem len so súhlasom VŠB-TUO, ktorá je oprávnená v takom prípade od mňa požadovať primeraný príspevok na úhradu nákladov, ktoré boli VŠB-TUO na vytvorenie diela vynaložené (až do ich skutočnej výšky).

V Ostrave dňa 21. 04. 2015

Róbert Tomáš Majerčík

Zoznam príloh

Príloha 1 – Návrh na oddĺženie